

مرکز بین‌رشته‌ای علی‌محمدیان

مشارکت امیدوارانه

«رسالت حوزه‌های علمیه خواهران در انتخابات ریاست جمهوری»

«علاج دردهای مزمن کشور
در انتخابات پرشور و حضور عمومی مردم
و انتخاب اصلح و مناسب
در انتخابات ریاست جمهوری است.»

مقدمه

در اندیشه امام خمینی رحمه الله معمار کبیر انقلاب اسلامی و مقام معظم رهبری دام ظلّه مشارکت در انتخابات امری ضروری و اجتناب ناپذیر است؛ اما تحقق این امر مستلزم آن است که همگان با درک این موقعیت حساس، وظیفه دینی و انقلابی خود را به درستی به انجام برسانند. در سال ۱۴۰۰ از سویی با انتخابات سرنوشت ساز ریاست جمهوری مواجهیم و از سوی دیگر هم زمان با آن، فرصت ها و تهدیدهای متعددی در سطح ملی، منطقه ای و جهانی مطرح است.

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران با تبیین رسالت حوزه های علمیه خواهران در انتخابات ریاست جمهوری در پی تحقق مشارکت حداکثری و انتخاب اصلح است و امیدوار است با نشر این اثر بتواند در راستای ارتقاء آگاهی و تعمیق گفتمان تمدن ساز انقلاب

اسلامی مطابق با اندیشه‌های ناب امامین انقلاب گام بردارد.

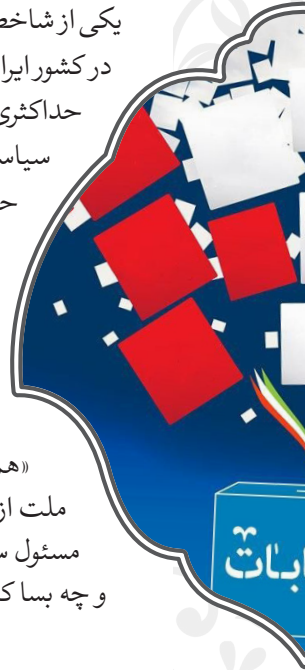
طبق فرمان حضرت امام خطاب به طلاب: «همانطورکه سپاه ما در جبهه‌ها مشغول دفاع از اسلام هستند، شما [طلاب] هم مکلفید که مردم را دعوت کنید [به انتخابات]. این را آسان نگیرید! این امر سیاسی به حفظ اسلام مربوط است (صحیفه امام، ج ۱۵، ص: ۱۷). مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران وظیفه خود می‌داند در این موقعیت حساس، دیدگاه اسلام و متفکرین انقلاب اسلامی درباره انتخابات را به صورت مدون ارائه دهد.

• گفتار اول: ضرورت شرکت در انتخابات

یکی از شاخصه‌های نظام‌های سیاسی مردم‌سالار، مشارکت مردم در انتخابات می‌باشد. در کشور ایران در طی چهار دهه حدود ۴۰ انتخابات سراسری برگزار شده است. مشارکت حداکثری در انتخابات، به تقویت شاخصه مردم‌سالاری و تقویت اقتدار نظام سیاسی می‌انجامد. چرا باید در انتخابات شرکت کنیم؟ زیرا ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم.

تاریخ اسلام و تاریخ ایرن، زخم‌های بسیاری از کنار رفتن و کنار زدن علما و روحانیت متعهد و دلسوز برتن دارد. حضرت امام رحمته‌الله‌علیه در مقاطع مختلف به روحانیت امرکردند تا در صحنه‌های مختلف انقلاب من جمله انتخابات، حضور فعال داشته باشند، به طوری که در وصیت‌نامه الهی سیاسی خود عدم حضور روحانیت را در رأس گناهان کبیره دانسته‌اند: «همه در پیشگاه خداوند متعال مسئول می‌باشند. از این قرار عدم دخالت ملت از مراجع و علماء بزرگ تا طبقه بازاری و کشاورز و کارگر و کارمند همه و همه مسئول سرنوشت کشور و اسلام می‌باشند، چه در نسل حاضر و چه در نسل‌های آتیه و چه بسا که در بعضی مقاطع عدم حضور و مسامحه، گناهی باشد که در رأس گناهان

کبیره است»^۱.

چرا انتخابات ریاست جمهوری از اهمیت ویژه‌ای در کشور ما برخوردار است؟ رئیس‌جمهور، بازوی اجرایی رهبری و نماینده اجرایی مردم است. همچنین رئیس‌جمهور، نماینده ملت در مجامع رسمی محسوب می‌شود و از طرف آنان سخن می‌گوید. انتخابات ریاست جمهوری از موقعیت ویژه‌ای در نظام ایران برخوردار است که آن را از سایر انتخابات ممتاز و برجسته می‌سازد. برخی از ویژگی‌های ممتاز این مسأله عبارتند از:

۱. نماد اقتدار و مردم‌سالاری دینی: اگر چه تعیین حاکم در جامعه اسلامی از آن خدا بوده و به همین علت در زمان غیبت امام معصوم علیه السلام، ولی فقیه اداره امور جامعه را به عهده می‌گیرد، اما در عین حال باید توجه داشت تا زمانی که يك حکومت از پشتیبانی مردمی برخوردار نباشد، نخواهد توانست به موفقیت قابل توجهی دست یابد. لذا انتخاب رئیس‌جمهور نقطه عطف و مهمی است که اعضای جامعه در آن به میدان می‌آیند و ایفای نقش می‌کنند. در چنین فرایندی، حکومت اسلامی به واسطه پشتوانه مردمی که پیدا کرده است، در سایه آن به امنیت و اقتدار ملی و بین‌المللی دست می‌یابد. حال اگر به وظیفه دینی مردم توجه کنیم، مسأله

۱. وصیت‌نامه الهی، سیاسی امام خمینی؟ ره؟.

روشن تر خواهد بود، زیرا در فرهنگ دینی، بی تفاوتی نسبت به یکدیگر، يك امر مذموم و نکوهیده به شمار می رود. لذا پیامبر اکرم ﷺ می فرماید: «کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیتة»^۱ یعنی همچنان که يك چوپان نسبت به تمام گوسفندانش مسئولیت دارد، هر کدام از شما در برابر خداوند نسبت به هموعانتان مسئولیت دارید. این مسئولیت تا آنجا اهمیت دارد که نصیحت حاکمان از سوی مردم يك اصل پذیرفته شده و لازم می باشد.

۲. نماد همبستگی و مشارکت: اگر چه همه انتخابات نوعی همبستگی را در میان مردم افزایش می دهد، اما انتخابات ریاست جمهوری از آن جهت که در آن يك فرد از سوی تمام اعضای کشور انتخاب می شود، نقش مهمی در ایجاد همبستگی و افزایش مشارکت دارد. زیرا يك فرد به عنوان نماینده همه اقوام و مناطقی است که در محدوده کشور ایران هستند و این خود عاملی است که آن ها احساس کنند که به يك ملت و دین تعلق دارند. بر همین مبنا بر اشتراکات تأکید می کنند و اختلافات را نادیده می گیرند. در فرهنگ قرآنی تأکید فراوانی بر دوری از تفرقه شده است و اعضای جامعه اسلامی به وحدت و یکپارچگی دعوت شده اند.^۲

۱ شعیری، تاج الدین، جامع الاخبار، قم، انتشارات رضی، ۱۳۶۳، ص ۱۱۹.

۲ آل عمران/۱۰۳: «واعصموا بحبل الله جميعا و لا تفرقوا».

۳. **برترین حضور مردمی در صحنه مسئولیت ملی و دینی:** نفس شرکت در انتخابات «روح نشاط و احساس مسئولیت را همیشه در جامعه زنده نگه می‌دارد» و روحیه خودباوری را در میان مردم تقویت می‌کند. چرا که در چنین فرایندی مردم احساس می‌کنند که در سرنوشت جامعه خود دخالت دارند. به ویژه اگر توجه داشته باشیم که هر فرد توانایی‌های محدودی دارد و جابجایی‌هایی که صورت می‌گیرد، هم افراد تازه‌نفس به میدان می‌آیند و هم مردم با دیدن گروه کاری جدید به پیشرفت‌ها و آرمان‌ها امیدوارتر می‌شوند.

۴. رفع توطئه‌های دشمن: کشور ایران دشمنانی دارد که خواهان موفقیت ایران نیستند و سعی دارند اولاً مردم در انتخابات شرکت نکنند، ثانیاً سعی دارند فردی انتخاب شود که توطئه‌های آن‌ها را در داخل ایران اجرا کند. به همین دلیل دولت امریکا در هر انتخابات به ویژه انتخابات ریاست جمهوری مبالغ‌ه‌نگفتی را تخصیص می‌دهد تا بتواند در انتخابات ایران خلل وارد کرده و آن را کم‌رونق سازد.^۲ لذا هم حضور حداکثری و هم انتخاب فردی لایق و برجسته در انتخابات ریاست جمهوری بسیار لازم و ضروری

۱ سخنرانی رهبر معظم انقلاب در مشهد، ۱۳۸۴/۱/۱.

۲ هفته‌نامه پرتو، ۱۳۸۴/۲/۱۴.

است. امام امت رحمته الله علیه می فرماید: «... شرکت در انتخابات ریاست جمهوری نه فقط یک وظیفه اجتماعی و ملی است، بلکه یک وظیفه شرعی اسلامی و الهی است که شکست در آن، شکست جمهوری اسلامی است، که حفظ آن بر جمیع مردم از بزرگ‌ترین واجبات و فرائض است و وسوسه در آن از شیطان بلکه عمال شیطان بزرگ است».^۲

۵. نماد حمایت مردمی از نظام و دولت منتخب: حضور پرشور مردم در انتخابات به ویژه ریاست جمهوری بزرگ‌ترین حمایت از نظام و دولت و سیاست‌های آن می‌باشد. حضور گسترده و حمایت پرشور مردم حرکت‌های گوناگون دولت را در زمینه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، نظامی و ... تقویت و دشمنان را خوار و ذلیل می‌نماید.

۱ سخترانی رهبر معظم انقلاب در مشهد، ۱۳۸۴/۱/۱.

۲ صحیفه نور، ج ۱۵، ص ۱۶۴.

• گفتار دوم: انتخاب اصلح

حاکم اسلامی از منظر روایات دینی باید داری چه ویژگی‌هایی باشد؟

۱. **خردمندی، سخنوری و حق‌گرایی:** حضرت علی علیه السلام فرموده‌اند: پیشوایی به قلبی اندیشمند، زبانی گویا و دلی که بر اقامه حق استوار باشد، نیازمند است.^۱

۲. **علم و دانایی:** امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرموده‌اند: «آنان از رسول خدا (ص) شنیده بودند که می‌فرمود: هیچ امتی کار خویش را به عهده شخصی نگذارد، در حالی که داناتر از وی در میان ایشان باشد، مگر این‌که روز به روز کار آنان به پستی و زوال گراید تا این که از راه اشتباه خود بدان چه از دست داده‌اند باز گردند (و باصلاحیت‌ترین شخص را برای حکومت برگزینند)».^۲

۳. **عدالت:** امام علی علیه السلام فرمود: «بدان‌که برترین بندگان نزد خدا پیشوایی است عادل، هدایت‌شده و راهبر، که سنتی را که شناخته است بر پا دارد و بدعتی که ناشناخته است بمیراند... و بدترین مردمان نزد خدا پیشوایی است ستمگر، گمراه و موجب گمراهی دیگران که سنت پذیرفته را بمیراند، و بدعت واگذارده را زنده گرداند. و من از رسول خدا (ص) شنیدم که گفت: روز رستاخیز پیشوای ستمگر را بیاورند و او را نه یاری بود،

۱ شرح غررالحکم، ج ۶ ص ۴۷۲

۲ الطبرسی، أحمد، الاحتجاج، ج ۱، ص ۲۱۹.

نه کسی که از سوی او پوزش خواهد، پس او را دوزخ افکنند و در آنچنان گردد که سنگ آسیا گردد، سپس او را در ته دوزخ، استوار ببندند»^۱.

۴. توانایی: حضرت علی علیه السلام فرمود: «ای مردم، سزاوارترین اشخاص برای حکومت کسی است که بدان توانا تر است»^۲.

۵. راستگویی و عمل به وعده‌ها: حضرت امام رضا علیه السلام فرمود: «کسی که بر مردم حکومت دارد و ظلم نکند، با مردم تکلم می‌کند و دروغ نمی‌گوید، وعده به مردم می‌دهد و خلف وعده نمی‌کند، کامل و عدالتش ظاهر است و اخوت و خیرخواهی او واجب می‌باشد و غیبت کردن از او حرام است»^۳.

۶. سازشکار نبودن: حضرت علی علیه السلام: «فرمان خدا را بر پا ندارد جز کسی که سازشکار نباشد و به روش اهل باطل عمل نکند و در پی طمع‌ها نرود»^۴.

۱ شیخ صدوق، علل الشرایع، دار التراث العربی، بیروت، ج ۱، ص ۲۵۳.

۲ نهج البلاغه، حکمت ۷۳.

۳ شیخ حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۲۷، ص: ۳۹۶.

۴ علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۹۳، ص ۴۴.

۷. **سعة صدر:** وسیله و ابزار ریاست و مدیریت، گشادگی سینه است.^۱

۸. **برطرف کردن نیازهای مردم:** امام علی علیه السلام در یکی از نامه‌های خود به مأموران مالیاتش نوشت: «پس داد مردم را از خود بدهید و دربرآوردن حاجت‌های آنان شکیبایی ورزید که شما خزانه‌داران مردم و وکیلان امت و سفیران پیشوایانید. حاجت کسی را روانا کرده مگذارید و او را از آنچه مطلوب اوست بازمدارید».^۲

۹. **اهمیت انتخابات در تقابل این دو جبهه:** امام علی علیه السلام: هر که زمانه را امین داند همو به وی خیانت کند و هر که بر او بزرگی کند، خوار و حقیرش سازد و هر که بر وی خشم گیرد، او نیز وی را به خشم آورد و هر که بدو پناه برد، او سلیمش کند؛ چنین نیست که هر تیراندازی به هدف زنده، و چون حکومت تغییر کند، زمانه تغییر کند.^۳

۱ نهج البلاغه، حکمت ۱۷۶.

۲ سید رضی، نهج البلاغه، نامه شماره ۵۱.

۳ میزان الحکمه، ج ۵، ص ۲۰۴، ح ۷۶۲۹، بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۲۱۳، ح ۱.

• انتخابات در کلام امام (قدس سره) و رهبری (مدظله العالی)

ایستادگی در برابر استکبار

امام خمینی رحمته الله علیه می‌فرماید: «کسانی را که انتخاب می‌کنید، باید مسائل را تشخیص دهند؛ نه از افرادی باشند که اگر روس یا آمریکا یا قدرت دیگری تشری زد، بترسند، باید بایستند و مقابله کنند»^۱

اسلام کامل و دور از انحرافات

امام خمینی رحمته الله علیه می‌فرماید: «کسانی را انتخاب کنید که ۱۰۰ درصد مسلمان و معتقد به احکام اسلام و معتقد به اجرای احکام اسلام و مخالف با مکتب‌های انحرافی و معتقد به جمهوری اسلامی باشند باید به اشخاصی که احتمال انحراف در آنان می‌رود، رأی ندهید.»^۲

حامی و خدمتگزار مستضعفان

آن‌هایی که در خانه‌های مجلل، راحت و بی درد آرمیده‌اند و فارغ از همه رنجها و مصیبت‌های جانفرسای ستون محکم انقلاب و پابرهنگان محروم، تنها ناظر حوادث بوده‌اند و حتی از دور هم دستی بر آتش نگرفته‌اند، نباید به مسئولیت‌های کلیدی تکیه کنند که اگر

۱ . روح الله خمینی، صحیفه امام، ج ۱۸، چ ۴، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۶، ص ۱۵۲.

۲ . صحیفه امام خمینی ج ۱۸، ص ۱۵۲.

به آنجا راه پیدا کنند، چه بسا انقلاب را یک شبه بفروشند.^۱

«از مسائلی که ما در پیش داریم، الان قضیه انتخابات ریاست جمهوری است من کار ندارم کی رئیس جمهوری می شود، به من مربوط نیست، من خودم یک رأی دارم به هر که دلم می خواهد می دهم، شما هم همین طور، اما اگر بخواهید در مقابل دنیا اظهار حیات بکنید که بگویید ما بعد از گذشتن چندین سال زنده هستیم، باید مشارکت کنید. اگر خدای نخواستہ از عدم مشارکت شما یک لطمه ای بر جمهوری اسلامی وارد بشود، بدانید که آحاد ما که خدای نخواستہ این خلاف را کرده باشیم پیش خدا مسئول هستیم. مسئله، مسئله ریاست جمهوری نیست؛ مسئله، مسئله اسلام است؛ مسئله، مسئله قواعد اسلامی است؛ مسئله، مسئله حیثیت اسلام است»^۲

اهمیت حضور مردم در انتخابات

حضور مردم در عرصه انتخابات، تعیین کننده است، اگر مردم در صحنه حضور داشته باشند، کشور در امنیت باقی خواهد ماند. آنچه سایه جنگ، سایه تعرض، دشمن را در طول این سالهای متمدای از سراسر کشور رفع کرده است حضور مردم بوده است. مظهر همراهی مردم با نظام جمهوری اسلامی حضور در پای صندوق رأی است.^۳ انتخابات یکی از افتخارات

۱ صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۳۳۳.

۲ صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۳۲۸.

۳ مقام معظم رهبری «مدظله العالی»، ۹۶/۲/۱۰.

ملت ایران است، این انتخابات مایه عزت و سربلندی و روسفیدی ملت ایران در دنیا پیش ملت‌هاست. همه بدخواهان و دشمنان اسلام سعی می‌کردند دین و اسلام و معنویت را نقطه مقابل مردم سالاری نشان بدهد. جمهوری اسلامی نشان داد که نه خیر، ما چیزی داریم به نام «مردم سالاری اسلامی» است و درعین حال اسلامی است و از هم تفکیک نیست. این انتخابات نشان دهنده این است مردم سالاری مایه افتخار است، مایه روسفیدی است، مایه عزت است، مایه قدرت است، ملت هم در انتخابات احساس می‌کنند که کلید کارهای کشور دست خودشان است، احساس می‌کنند آنها هستند که می‌توانند تعیین کنند عناصر اصلی کشور را، این خیلی مهم است.^۱

باید در بین صالح ها گشت و صالح‌تر را پیدا کرد و انتخاب کرد این هنر شما مردم است. اصلح یعنی کسی که برای ریشه کنی فقر و فساد عزم جدی داشته باشد. اصلح یعنی کسی که همه دردها را بداند و حس کند یعنی کسی که برای ریشه کنی فقر و فساد عزم جدی داشته باشد. اصلح کسی است که هم به ترقی و هم پیشرفت کشور و توسعه اقتصادی و غیر اقتصادی بیندیشد و هم زیر توهمات مربوط به توسعه آن چنان محو و مات نشود که از یاد قشرهای مظلوم و ضعیف غافل بماند.^۲

۱ . دیدار با فرماندهان و کارکنان ارتش ۹۶/۱/۳۰

۲ . بیانات مقام معظم رهبری در اردیبهشت ۸۴ در جیرفت

رئیس جمهور باید با اخلاق، با نشاط، شاداب، شجاع، مردمی و انقلابی باشد

مردم باید با چشم باز در این صحنه مهم حاضر شوند و ان شاء الله خدای متعال کمک کند و مردم را هدایت کند تا نامزد با کفایت، شجاع، با اخلاص، دارای روح مردمی، شاداب و با نشاط، مؤمن به اهداف و ارزشهای انقلابی، مؤمن به نیروی مردم و معتقد به حق مردم را انتخاب کنند. این مهم‌ترین بخش مشارکت عمومی مردم است.^۱

به کسی گرایش پیدا کنید که به دین و دنیای مردم اهمیت می دهد

شما به کسی گرایش پیدا کنید که به دین مردم، به انقلاب مردم، به دنیای مردم، به معیشت مردم، به آینده مردم و به عزت مردم اهمیت می دهد. بحمدالله میدان برای آزمون، دیدن و شناختن باز است ملت ما هم هشیار است.^۲

مردم از دعوای سیاسی (من خوبم و تو بدی) خسته اند

...رئیس جمهور اولین وظیفه اش این است که برای گره‌گشایی مشکلات مردم آستین همت بالا برد. همکاران خودش را از کسانی که مؤمن به حق مردم و مؤمن به کارایی نظام جمهوری اسلامی هستند انتخاب کند، وارد میدان عمل شود و برای مردم کار کند.^۳

۱ . بیانات در حرم رضوی علیه السلام فروردین ۸۴

۲ . بیانات مقام معظم رهبری در سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی خرداد ۸۴

۳ . دیدار اقصای مختلف مردم در ۲۵ خرداد ۸۴

ببینید در میان نامزدها چه کسی است که دشمن از آمدنش خوشحال نمی شود

... یکی از معیارها این است که هرچه دشمنان این ملت می خواهند عکس آن باید عمل کرد، چیزی که آنها می خواهند خیر ملت نیست آنها منافع خودشان را دنبال می کنند.^۱

انتخابات جمهوری اسلامی ایران مظهر مردم سالاری است

در بعضی از دوره ها برخی از آدمهای سیاست باز و سیاست زده سعی شان این بود که انتخابات را تعطیل کنند یا عقب بیندازند اما به توفیق الهی جلوی اینها گرفته شد به همین دلیل هست که بحمد... انتخابات ما مظهر مردم سالاری است (۹۴/۶/۱۸)

برای مقابله با شیوع فساد اقتصادی و مالی باید لباس مبارزه به تن کرد

... یکی از موانع پیشرفت اقتصادی وجود گلوگاههای فساد است به شدت باید با آن مبارزه و مقابله کرد.^۲ یکی از (راه های دشمن) هم این است که سعی کنند در ایام انتخابات، سر مردم را به یک چیز دیگری گرم کنند. یک حادثه ای پیش بیاورند، یک ماجرای درست کنند، یک ماجرای سیاسی یا اقتصادی یا امنیتی اما بنده مطمئن هستم که ملت ایران بسیار باهوش تر از این است که با چنین ترفندهای خصمانه ی دشمنان یا عوامل دشمنان فریب بخورد،^۳

۱ . بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان بسیجی خرداد ۸۴

۲ . در جمع زائران مرقد مطهر امام خمینی ۸۰/۴/۱۴

۳ . در دیدار مردم قم ۹۱/۱۰/۱۹

صلاحیت‌ها یک اندازه نیست اصلح را انتخاب کنید

خوشبختانه کسانی که وارد این میدان شده‌اند، افراد متعددی هستند و می‌توانند سلاقی مختلفی را به خودشان جذب کنند.^۱

• معیارهای نماینده اصلح

ایمان و تقوا

مهم‌ترین شرط شخص منتخب ایمان و تقوا است. خداوند در سوره حجرات آیه ۱۳ می‌فرماید: «إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتِّقَاكُمْ». آیت‌الله گلپایگانی در مورد این شرط مهم و اساسی می‌فرماید: «کسانی که متدین و ملتزم به احکام اسلام نیستند لیاقت عهده‌داری مشاغل اجتماعی اسلامی و مناصب عمومی را ندارند و اگر عهده‌دار شوند غاصب و متجاوز به حقوق عمومی شناخته می‌شوند»^۲

صداقت و امانت

مقام معظم رهبری (دامت برکاته) بر صداقت تأکید کرده‌اند: «با مردم با کمال صداقت حرف بزنند، هر چه عقیده‌شان هست، به مردم بگویند. اگر بخواهند در دل مردم اثر بگذارند،

۱. خطبه‌های نماز جمعه تهران ۸۰/۲/۲۸

۲. سید محمد حسن بنی‌هاشمی خمینی، توضیح المسائل مراجع، ج ۲، ص ۱۷، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ص ۸۷۵

این صداقت، بیشتر در دل مردم اثر می‌گذارد، آن چیزی که حقیقتاً عقیده و نیت آن‌هاست، آن را به مردم بگویند اختیار با مردم است که چیزی را انتخاب کنند.»^۱

حفظ وحدت ملی

رهبر معظم انقلاب (دامت برکاته) خاطر نشان می‌فرماید: «وحدت ملی را خدشه‌دار نکنند. طوری نباشد که به خاطر جذب یک دسته یا یک گروه حرفی بزنند که وحدت ملت خدشه‌دار شود.»^۲

ساده زیستی و درد آشنایی

حضرت آیت ا... خامنه‌ای (دامت برکاته) در این باره یاد آور می‌شوند: «بهترین شخص کسی است که درد کشور را بفهمد، درد مردم را بداند، با مردم یگانه و صمیمی باشد، از فساد دور باشد، دنبال اشرافیگری خودش نباشد. آفت بزرگ ما اشرافیگری و تجمل پرستی است. اولین کار این است که ما مسئولین کشور افرادی انتخاب کنیم که مردمی ساده زیست باشند، درد مردم را بدانند و آن را احساس کنند این هم به نظر من شاخص مهمی است.»^۳

۱ . بیانات در خطبه های نماز جمعه تهران ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۰

۲ . بیانات در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۰

۳ . بیانات در جمع مردم استان کردستان در میدان آزادی سنندج، ۲۲ اردیبهشت ۱۳۸۸

• انتخابات از نگاه برخی مراجع معظم تقلید

فتوای امام خمینی «قدس سره»

شرکت در برخی از امور مثل انتخابات یا راهپیمایی‌ها برای تعیین حق سرنوشت افراد و جامعه است و شرکت در آنها نه تنها واجب کفایی که در برخی از موارد واجب عینی است. اگر شرکت در راهپیمایی‌ها و انتخابات و برای حفظ نظام باشد بنا بر فتوای امام حفظ نظام از اوجب واجبات است.

مقام معظم رهبری «مدظله العالی»

آیا شرکت در انتخابات جمهوری اسلامی ایران شرعاً واجب است؟

شرکت در انتخابات نظام جمهوری اسلامی برای افراد واجد شرایط یک وظیفه شرعی، اسلامی و الهی است.

شرکت در انتخابات جمهوری اسلامی واجب عینی است یا کفایی؟

شرکت در انتخابات واجب عینی است

با توجه به اینکه زن جهت شرکت در انتخابات می‌بایست از منزل خارج شود آیا واجب است از شوهر اجازه بگیرد؟ و اگر شوهر به همسرش اجازه شرکت در انتخابات را ندهد یا رضایت نداشته باشد تکلیف زن چیست؟

شرکت در انتخابات منوط به اذن شوهر نیست.

حکم رأی دادن سفید و بی نام چیست؟ در صورت عدم شناخت و یا تحقیق، و عدم وصول به نتیجه در انتخابات اصلاح، تکلیف چیست؟
در هر صورت اگر رأی سفید دادن موجب تضعیف نظام اسلامی باشد، حرام است.

حضرت آیت... ا. بهجت رحمته الله علیه

باید آن کسی که انتخاب می‌شود، عامل باشد، عدالت شرط است و باید احراز عدالت شود. اگر انتخاب کننده تشخیص داد آن کسی که باید انتخاب شود عادل است اشکالی ندارد که انتخاب کند.^۱

حضرت آیت... ا. فاضل لنکرانی (دامت برکاته)

به مردم متدین توصیه می‌نمایم همچون گذشته با بصیرت و دقت شرکت نمایند و به کسی رأی بدهند که حافظ اسلام و حقوق آنان باشد.^۲

حضرت آیت... ا. مکارم شیرازی (دامت برکاته)

مردم باید با بصیرت کامل، بهترین‌ها را انتخاب کنند... اولین اصل شرکت عمومی است که باید باشکوه و عظمت برگزار شود و دومین اصل نیز انتخاب افراد صالح و شایسته از طریق مشورت با دیگران است. (۸۶/۱۲/۲۳)

۱. بیانیه انتخاباتی اردیبهشت ۱۳۷۶

۲. پیام به مناسبت انتخابات مجلس خبرگان آذر ۱۳۸۵

مردم مشکلات زیادی دارند و برای حل این مشکلات باید کسی را انتخاب کنند که بتوانند مشکلات را حل کند (۹۱/۱۱/۴)

حضرت آیت ... نوری همدانی (دامت برکاته)

«سابقه خوب، تدبیر و ایمان، اعتقاد به ارزش‌های امام و انقلاب و پای بندی به اسلام و قوانین جمهوری اسلامی، شجاعت در برابر استکبار و غرب و حمایت از حقوق ملت در مجامع بین‌المللی، تواضع و مردم‌داری، دلسوزی نسبت به امور مستضعفین و محرومین جامعه از معیارهای کاندیدای اصلح است»^۱

حضرت آیت ... سیستانی (دامت برکاته)

برای حفظ نظام حضور مردم در صحنه‌های مختلف الزامی است

حضرت آیت ... جوادی آملی (دامت برکاته)

تقویت نظام اسلامی با شرکت در انتخابات و مانند آن، لازم است.^۲

۱. در دیدار جمعی از کارکنان سپاه ۱۳۸۹/۲/۶

استفتائات

• گفتار سوم: نقش حوزه های علمیه خواهران در انتخابات

حضرت امام رحمته الله علیه درباره جایگاه والای زنان می فرماید: «قرآن کریم انسان ساز است و زن ها نیز انسان ساز... اگر زن های انسان ساز از ملت ها گرفته شود ملت ها به شکست و انحطاط مبدل خواهند شد». ایشان در فرازی دیگر خطاب به فعالیت زنان می فرمایند: شماها در تحصیل کوشش کنید که برای فضایل اخلاقی، بر فضایل اعمالی مجهز شوید. شما برای آتیه مملکت ما جوانان نیرومند تربیت کنید. {در بُعد اجتماعی} شما باید در همه صحنه ها و میدانها آنقدری که اسلام اجازه داده، وارد باشید. {در بعد سیاسی} همانطوری که مردها باید در امور سیاسی دخالت کنند و جامعه خودشان را حفظ کنند، زنها هم باید دخالت کنند و جامعه را حفظ کنند. {در بعد فرهنگی} این فرهنگ را باید زنده کرد و شما خانم ها همانطوری که آقایان مشغول هستند، همانطوری که مردها در جبهه علمی و فرهنگی مشغول هستند، شما هم باید مشغول باشید.^۲

بدون تردید جامعه طلاب، سبب و الگوی دینی و اخلاقی مردم است. علمای اخلاق به ویژه حضرت امام رحمته الله علیه و مقام معظم رهبری مدظله العالی بارها به طلاب علوم دینی توصیه کرده اند که در مراحل مختلف زندگی اعم از زندگی خانوادگی، علمی، سیاسی و اجتماعی

۱ موسسه تنظیم و نشر آثار خمینی، صحیفه امام، ج ۱۱، ص ۲۵۳.

۲ صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۲۸۱.

همواره حالت مراقبه و تزکیه را داشته باشند.

با توجه به سخن مقام معظم رهبری خطاب به طلاب که می‌فرمایند: «شما معلمان امت و پیش‌قراولان به سوی اهداف عالی اسلام هستید»؛ شدت این توصیه‌های اخلاقی و مراقبت‌های نفسانی در امور اجرایی و سیاسی دوچندان می‌شود، چرا که این معرکه «گرداب سهمگینی» است که هر لحظه انسان غیرمهدب را بیشتر به درون خود می‌کشد.

ایام تبلیغات، خود زمان مناسبی است تا با کمک آیات و روایات اخلاقی، مردم را به طرف يك جوّ سالم و صحیح انتخاباتی سوق دهیم. اما به موازات این وظیفه، وظیفه اصلی خود را فراموش نکنیم و به اصلاح و بازنگری در نفس خویش پردازیم تا کلام ما در دیگران مؤثر باشد.^۱

وظایف بانوان طلبه در انتخابات عبارت است از:

۱. رضای الهی: حضرت امام علیه السلام در لحظه‌های مختلف زندگی خود به همگان ثابت کردند که فقط رضای خداوند منان را در نظر دارند و می‌فرمایند: «من امید آن دارم که در این انتخابات هم... همه با هم برادروار در يك مقصد باشیم. در يك مقصد باشید و خداوند را شاهد بدانید و ناظر بدانید و نهضت را لکه‌دار نکنید، دشمن‌ها در صدند که خرده‌گیری کنند».^۲

۱. روحانیت و سلامت انتخابات، روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ص ۱۳۶ و ۱۳۷.

۲. صحیفه نور، ج ۱۱، ص ۲۶۸، پیام به ملت در ۵۸/۱۱/۲۳.

۲. مطابقت کردار با گفتار: خداوند متعال در قرآن کریم، کسانی را که عمل خود را با گفتارشان تطبیق نمی‌دهند، نکوهش می‌کند. شدت و اهمیت این سفارش اخلاقی در مورد روحانیون بیشتر است چون از نظر مردم، روحانیون «سمبل اخلاق اسلامی» هستند. امام امت رحمته‌الله علیه در آستانه انتخابات به روحانیون چنین سفارش می‌کند: «مردم را توجه بدهید به این‌که شما می‌خواهید اسلام را حفظ کنید. باید منتخبین شما اشخاصی باشند که توجه به اسلام داشته باشند، متعهد به اسلام باشند، بازیگر نباشند، به شرق و غرب توجه نداشته باشند، باید تکلیف کرد به مردم، که وقتی انتخابات پیش آمد به طور شایسته، روحانیون عمل کنند، وعاظ عمل کنند و مردم هم به تبع آن‌ها عمل کنند». ^۱ حالا چطور می‌توان مردم را متوجه ساخت که ما برای حفظ اسلام و نظام جمهوری اسلامی وارد میدان شده‌ایم؟ امام امت به مردم دستور دادند که به تبع روحانیت عمل کنند. آیا سروران روحانی و بانوان طلبه چه در سطح حوزه و چه در بین مسئولین کشور، در مورد عملکرد خود در دوران انتخابات و تبلیغ، فکری کرده‌اند؟ بانوان طلبه چه نقشی در خانواده و خویشاوندان و محله می‌توانند داشته باشد؟ بانوان طلبه در ایام تبلیغات و پس از آن باید به مردم نشان دهند که فقط «حفظ نظام و اسلام» را باید در نظر گرفت. چرا که امام علی علیه السلام فرمودند: «ثمره علم، با عمل نیکو چیده می‌شود، نه

۱ صحیفه نور، ج ۱۸، ص ۱۳۷، در جمع جامعه روحانیت تهران، نمایندگان سازمان تبلیغات و...، ۶۲/۷/۱۳.

با سخن نیکو»^۱.

۳. تشویق مردم به شرکت در انتخابات: یکی از وظایف روحانیون و بانوان طلبه، تشویق مردم به شرکت در انتخابات است. حضرت امام (قدس سره) حضور در انتخابات و حفظ نظام را در کنار نماز قرار داده‌اند که هنوز پس از چهار دهه اهمیت سخن ایشان بر عده‌ای روشن نشده است. نماز ستون دین است و تمام اعمال دیگر در سایه آن به پا می‌شود. حفظ نظام اسلامی بیش از نماز اهمیت دارد چون تمامی اعمال و حتی عمل عبادی نماز نیز در سایه حکومت اسلامی تحقق می‌یابد. حضرت امام رحمته الله علیه می‌فرماید: «ما مکلفیم در امور سیاسی دخالت کنیم، مکلفیم شرعاً همانطور که پیغمبر می‌کرد، همانطور که حضرت امیر می‌کرد. در این ایام که اعلان می‌کنند مسأله انتخابات رئیس جمهور [است]، آن اشخاص که در حوزه‌ها هستند باید دست از کارها بردارند و راه بیفتند تو شهرها و دهات و روستاها و آن جاهای دورافتاده و کمک کنند. و اگر نکنند فردا مسئولند پیش خدا»^۲.

۴. ارشاد مردم: یکی از وظایف بانوان طلبه، ارشاد مردم به «تکلیف شرعی» است. کاندیدها در زمان حساس تبلیغات انتخاباتی از ابزارهای زیادی برای جلب رأی کمک می‌گیرند. وظایف طلاب آگاه، این است که مردم را از این عوام‌فریبی آگاه ساخته و آنها

۱. غررالحکم، حدیث شماره ۴۲۹۶.

۲. صحیفه نور، ج ۱۵، ص ۵۹، در همه روحانیون تهران، ۶۰/۴/۱۰.

را نسبت به عواقب وجود چنین اشخاصی در مجلس آگاه کنند. بنابراین نباید تنها خطر ورود لیبرال‌ها و غرب‌گرایان را به مردم گوشزد کنند، بلکه باید مردم را به تکلیف شرعی، یعنی انتخاب فردی اصلح که به آرمان‌های اسلام و انقلاب پایبند بوده و علاوه بر آن دارای تخصص باشد، راهنمایی کرد. حضرت امام خطاب به روحانیت فرمودند: «این جانب از علمای معظم و ائمه جمعه و جماعات محترم و خطبا و گویندگان متعهد در سراسر کشور تقاضا دارم که مردم شریف را از اهمیت این موضوع حیاتی و سرنوشت‌ساز مطلع و آنان را به تکلیف شرعی خود ارشاد فرمایند»^۱.

۵. رعایت اخلاق در انتخابات: یکی از توصیه‌های حضرت امام این بود که با اخلاق اسلامی وارد انتخابات شوید. یکی از وظایف روحانیون و بانوان طلبه در طول برگزاری انتخابات، الگوسازی اخلاقی برای اقشار مختلف مردم است.^۲ چه اتفاقی افتاده است که در دوره‌های اخیر، جناح‌ها و کاندیداها از هر وسیله‌ای برای تخریب طرف مقابل استفاده می‌کنند؟ آیا می‌توان علتی جز فراموشی رضای خداوند و توصیه‌های امامین انقلاب برای آن ذکر کرد؟ طلاب عزیز باید توجه کنند که در ایام انتخابات، منبرها که جای تعلیم اخلاق اسلامی و معارف دینی است، به غرض‌ورزی‌های شخصی و جناحی اختصاص

۱ صحیفه نور، ج ۱۵، ص ۱۶۴، پیام در آستانه انتخابات ریاست جمهوری، ۶۰/۷/۲.
۲ روحانیون به ویژه بانوان طلبه همواره باید سخن امام علی (ع) را نصب‌العین خود قرار دهند که فرمود: «خدا یا به تو پناه می‌برم از این که مایهٔ پند و عبرت بنده‌ای از بندگان تو باشم». (شرح نهج‌البلاغه ابن ابی‌الحدید، ج ۲۰، ص ۳۴۸).

پیدا نکند. حضرت امام از مشروطه به تلخی یاد می‌کنند و می‌فرمایند: «باید مردم توجه کنند، خصوصاً روحانیون، روحانیون مبارز تهران، مدرسین محترم قم، روحانیون مشهد، اصفهان، همه جا توجه کنند که مسأله، مسأله مشروطه نشود، مسأله این نشود که يك دسته برای خاطر این که يك کاندیدایی دارند دیگران را بکوبند و آن دسته هم برای همین کاندیدای خودشان، این را بکوبند»^۱ و خلاصه آن که به فرموده مقام عظمای ولایت، «آبروی روحانیت، آبروی اسلام، امام و انقلاب است»^۲.

۶. دعوت به وحدت و پرهیز از تفرقه‌افکنی: بانوان طلبه باید توجه داشته باشند که در زمان انتخابات، وحدت و یکپارچگی مبنای همه کارهاست. در قرآن کریم و روایات امامان معصوم علیهم‌السلام نسبت به اتحاد و همبستگی، توجه خاصی شده است. امام علی علیه‌السلام می‌فرماید: «انصاف، اختلاف را رفع می‌کند و باعث الفت و اتحاد می‌شود»^۳. لذا حضرت امام رحمته‌الله‌علیه بارها روحانیت را متوجه «بذر شیطانی اختلاف»، در مواقع حساس انقلاب کرده است. قرآن کریم، اختلاف را به عنوان یکی از اسباب ذلت مسلمانان برشمرده است که موجب فروپاشی جامعه مسلمین می‌شود. در مقابل، «وحدت»، به عنوان عامل عزت مطرح شده است. «از خداوند و پیامبرش اطاعت کنید و اختلاف نکنید تا

۱ روحانیت و سلامت انتخابات، روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی قم، ص ۱۴۴.

۲ روزنامه جمهوری اسلامی، ۶۸/۴/۵.

۳ غرورالحکم، حدیث شماره ۱۷۰۲.

این‌که متفرق شوید و احترام شما از بین برود و صبر را پیشه کنید که به یقین خداوند با صابرین است». ^۱ امام راحل رحمته‌الله علیه یکی از عوامل شکست نهضت مشروطه را اختلاف میان روحانیت می‌دانست و چنین فرمود: «ممکن است اگر اشخاصی هوشمند تنبیه ندهند و بیدار نشوند این انتخابات موجب این شود که دودستگی‌های زیادی ایجاد بشود و این همان مسأله مشروطه است، باید مردم توجه کنند و خصوصاً روحانیون». ^۲ حضرت امام درباره ترس از اختلاف می‌فرمایند: «امروز تبلیغات علیه من و شما نیست، تبلیغات علیه اسلام است، اگر ما با اسلام کار نداشتیم کسی با ما بد نبود. امروز امریکا و شوروی را که آنقدر در دنیا فساد می‌کنند کسی محکوم نمی‌کند ولی تمام محکومیت‌ها مال ماست. در تمام دنیا تنها ایران است که مورد سؤال است ولی اگر ما وحدت خودمان را حفظ کنیم و هم صدا و هم جهت باشیم از هیچ چیز نباید بترسیم. مهم این است که با هم خوب باشیم و تصمیم داشته باشیم که مستقل و آزاد حرکت کنیم و مطمئن باشید که می‌توانید. ترس آن موقعی است که رؤسا با هم اختلاف داشته باشند و مردم در صحنه نباشند». ^۳

۷. نقش فعال و مثبت بانوان طلبه در فضای مجازی: با توجه به اهمیت جایگاه و نقش بانوان طلبه در خانه و خانواده، در قوم و عشیره، در محله و مسجد، در حوزه و محافل

۱ سوره مبارکه انفال، آیه ۴۶.

۲ صحیفه نور، ج ۱۸، ص ۱۳۶.

۳ صحیفه نور، ج ۱۷، ص ۲۵۶، در جمع فقها و حقوقدانان شورای نگهبان، ۶۲/۲/۲۸.

علمی و دینی؛ باید به رسالت بانوان طلبه در انتخابات، بیش از پیش عنایت و توجه خاصی شود. امروز در عصر امپراتوری رسانه هستیم و رسانه‌های جهانی و ملی نقش مهمی در بافتن تار و پود ذهنیت و قلوب بشریت دارد. بانوان طلاب از اهمیت و تأثیر فوق‌العاده شبکه‌های اجتماعی بر انتخابات نباید غافل شوند. بدون تردید سال‌هاست که گرفتار جنگ نرم هستیم و فضای مجازی، تبدیل به عرصه جنگ نرم شده است. لذا به اهمیت نقش بانوان طلبه در فضای مجازی باید بیش از پیش عنایت شود. جنگ نرم چیست؟ جنگ نرم (soft war) در مقابل جنگ سخت تعریف می‌شود و در حقیقت شامل هر گونه اقدام روانی، تبلیغاتی، رسانه‌ای و فرهنگی است که جامعه یا گروه هدف را نشان می‌گیرد و بدون درگیری نظامی و گشوده شدن آتش اعمال خشونت، رقیب را به انفعال یا شکست وامی‌دارد. جنگ نرم در پی از پای درآوردن اندیشه و تفکر جامعه‌ی هدف است تا حلقه‌های فکری و فرهنگی آن را سست کند و با بمباران خبری و تبلیغاتی در نظام سیاسی اجتماعی حاکم تزلزل و بی‌ثباتی تزریق کند. با توجه به این که دشمنان اسلام و ایران و کاندیداهای لیبرال به دنبال تسخیر قلوب و اذهان ایرانیان از طریق فضای مجازی هستند؛ لذا این امر می‌طلبد که بانوان طلبه هم با فعالیت‌های سازمان‌یافته رسانه‌ای و هم با فعالیت‌های خودجوش از طریق ارتقای سواد رسانه‌ای خود به تسخیر قلوب و اذهان مردم ایران همت گمارند. و از این طریق با مسئولیت‌پذیری خود به انتخاب فرد اصلح کمک کنند. «کلکم راع و کلکم مسئول».

ویژگی‌های حاکم اسلامی
از منظر روایات

• ویژگی‌های حاکم اسلامی از منظر روایات

۱. خردمندی، سخنوری و حق‌گرایی

حضرت علی علیه السلام فرموده است: پیشوایی، به قلبی اندیشمند، زبانی گویا، و دلی که بر اقامه حق استوار باشد نیازمند است.^۱

۲. علم و دانایی

امیرمومنان علی علیه السلام فرموده است: آنان مکرر از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیده بودند که می‌فرمود: هیچ امتی کار خویش را به عهده شخصی نگذارد، در حالی که داناتراز وی در میان ایشان باشد، مگر اینکه روز به روز کار آنان به پستی و زوال گراید تا اینکه از راه اشتباه خود بدانچه از دست داده‌اند بازگردند (و با صلاحیت‌ترین شخص را برای حکومت برگزینند).^۲

۳. عدالت

حضرت علی علیه السلام فرمود: «بدان که برترین بندگان نزد خدا پیشوایی است عادل، هدایت شده و راهبر، که سنتی را که شناخته است برپا دارد، و بدعتی که ناشناخته است بمیراند.... و بدترین مردمان نزد خدا پیشوایی است ستمگر، خود گمراه و موجب گمراهی دیگران، که

۱. شرح غررالحکم، ج ۶، ص ۴۷۲

۲. الطبرسی، أحمد، الاحتجاج، ج ۱، ص ۲۱۹.

سنت پذیرفته را بمیراند، و بدعت واگذارده را زنده گردانند. و من از رسول خدا ﷺ شنیدم که گفت: روز رستاخیز پیشوای ستمگر را بیاورند، و او را نه یاری بود، نه کسی که از سوی او پوزش خواهد، پس او را در دوزخ افکنند، و در آن چنان گردد که سنگ آسیا گردد، سپس او را در ته دوزخ، استوار ببندند.»^۱

۴. توانایی

حضرت علی علیه السلام فرمود: «ای مردم، سزاوارترین اشخاص برای حکومت کسی است که بدان تواناتراست.»^۲

۵. راست‌گویی و عمل به وعده‌ها

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود: «کسی که بر مردم حکومت دارد و ظلم نمی‌کند؛ و با مردم تکلم می‌کند و دروغ نمی‌گوید؛ وعده به مردم می‌دهد و خلف وعده نمی‌کند، کامل و عدالتش ظاهراست و اخوت و خیرخواهی او واجب می‌باشد و غیبت کردن (از) او حرام است.»^۳

۱. شیخ صدوق، علل الشرایع، دار التراث العربی، بیروت، ج ۱، ص ۲۵۳.

۲. نهج البلاغه، حکمت ۷۳.

۳. شیخ حر عاملی، وسائل الشیعه ج: ۲۷ ص: ۳۹۶.

۶. سازشکار نبودن

حضرت علی علیه السلام: فرمان خدا را برپا ندارد جز کسی که سازشکار نباشد و به روش اهل باطل عمل نکند و در پی طمعها نرود.^۱

۷. سعه صدر

وسیله و ابزار ریاست و مدیریت، گشادگی سینه است.^۲

۸. برطرف کردن نیازهای مردم

حضرت علی علیه السلام در یکی از نامه‌های خود به مأموران مالیاتش نوشت: «پس، داد مردم را از خود بدهید و در برآوردن حاجت‌های آنان شکیبایی ورزید، که شما خزانه داران مردم، و کیلان امت، و سفیران پیشوایانید. حاجت کسی را روا ناکرده مگذارید، و او را از آنچه مطلوب اوست باز مدارید.»^۳

۹. اهمیت انتخابات در تقابل این دو جبهه

امام علی علیه السلام: هر که زمانه را امین داند همواره وی خیانت کند و هر که بر او بزرگی کند،

۱. علامه مجلسی، بحار الانوار ج ۹۳، ص ۴۴.

۲. نهج البلاغه، حکمت ۱۷۶.

۳. سید رضی، نهج البلاغه، نامه شماره ۵۱.

خوار و حقیرش سازد و هر که بروی خشم گیرد، او نیزوی را به خشم آورد و هر که بدو پناه برد، او سلیمش کند؛ چنین نیست که هر تیراندازی به هدف زنده، و چون حکومت تغییر کند، زمانه تغییر کند.^۱

• انتخابات در کلام امام رحمة الله عليه و رهبری (مدظله العالی)

ایستادگی در برابر استکبار

امام خمینی رحمة الله عليه می‌فرمایند: «کسانی را که انتخاب می‌کنید، باید مسائل را تشخیص دهند؛ نه از افرادی باشند که اگر روس یا آمریکا یا قدرت دیگری تشری زد، بترسند، باید بایستند و مقابله کنند»^۲

اسلام کامل و دور از انحرافات

امام خمینی رحمة الله عليه می‌فرمایند: «کسانی را انتخاب کنید که ۱۰۰ درصد مسلمان و معتقد به احکام اسلام و معتقد به اجرای احکام اسلام و مخالف با مکتبهای انحرافی و معتقد به جمهوری اسلامی باشند باید به اشخاصی که احتمال انحراف در آنان می‌رود، رأی ندهید»^۳

۱ میزان الحمه، ج ۵، ص ۲۰۴، ج ۷۶۳۹، بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۲۱۳، ج ۱

۲ - روح الله خمینی، صحیفه امام، ج ۱۸، ج ۴، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۶، ص ۱۵۲.

۳ - صحیفه امام خمینی ج ۱۸، ص ۱۵۲.

حامی و خدمتگزار مستضعفان

آن‌هایی که در خانه‌های مجلل، راحت و بی درد آرمیده‌اند و فارغ از همه رنجها و مصیبت‌های جانفرسای ستون محکم انقلاب و پابرهنگان محروم، تنها ناظر حوادث بوده‌اند و حتی از دور هم دستی بر آتش نگرفته‌اند، نباید به مسئولیت‌های کلیدی تکیه کنند که اگر به آنجا راه پیدا کنند، چه بسا انقلاب را یک شبه بفروشند. (صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۳۳۳)

«از مسائلی که ما در پیش داریم، الان قضیه انتخابات ریاست جمهوری است من کار ندارم کی رئیس جمهوری می شود، به من مربوط نیست، من خودم یک رأی دارم به هر که دلم می‌خواهد می‌دهم، شما هم همین طور، اما اگر بخواهید در مقابل دنیا اظهار حیات بکنید که بگویید ما بعد از گذشتن چندین سال زنده هستیم، باید مشارکت کنید. اگر خدای نخواستہ از عدم مشارکت شما یک لطمه‌ای بر جمهوری اسلامی وارد بشود، بدانید که آحاد ما که خدای نخواستہ این خلاف را کرده باشیم پیش خدا مسئول هستیم. مسئله، مسئله ریاست جمهوری نیست؛ مسئله، مسئله اسلام است؛ مسئله، مسئله قواعد اسلامی است؛ مسئله، مسئله حیثیت اسلام است»^۱

۱. صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۳۲۸

اهمیت حضور مردم در انتخابات

حضور مردم در عرصه انتخابات، تعیین کننده است، اگر مردم در صحنه حضور داشته باشند، کشور در امنیت باقی خواهد ماند. آنچه سایه جنگ، سایه تعرض، دشمن را در طول این سالهای متممادی از سراسر کشور رفع کرده است حضور مردم بوده است. مظهر همراهی مردم با نظام جمهوری اسلامی حضور در پای صندوق رأی است.^۱ انتخابات یکی از افتخارات ملت ایران است، این انتخابات مایه عزت و سربلندی و روسفیدی ملت ایران در دنیا پیش ملت‌هاست. همه بدخواهان و دشمنان اسلام سعی میکردند دین و اسلام و معنویت را نقطه مقابل مردم سالاری نشان بدهد. جمهوری اسلامی نشان داد که نه خیر، ما چیزی داریم به نام «مردم سالاری اسلامی» است و درعین حال اسلامی است و از هم تفکیک نیست. این انتخابات نشان دهنده این است مردم سالاری مایه افتخار است، مایه روسفیدی است، مایه عزت است، مایه قدرت است، ملت هم در انتخابات احساس میکنند که کلید کارهای کشور دست خودشان است، احساس میکنند آنها هستند که میتوانند تعیین کنند عناصر اصلی کشور را، این خیلی مهم است.^۲

باید در بین صالح ها گشت و صالح‌تر را پیدا کرد و انتخاب کرد این هنر شما مردم است.

۱ . مقام معظم رهبری «مدظله العالی»، ۹۶/۲/۱۰

۲ . دیدار با فرماندهان و کارکنان ارتش ۹۶/۱/۳۰

اصلاح یعنی کسی که برای ریشه کنی فقر و فساد عزم جدی داشته باشد. اصلاح یعنی کسی که همه دردها را بداند و حس کند یعنی کسی که برای ریشه کنی فقر و فساد عزم جدی داشته باشد. اصلاح کسی است که هم به ترقی و هم پیشرفت کشور و توسعه اقتصادی و غیر اقتصادی بیندیشد و هم زیر توهمات مربوط به توسعه آن چنان محو و مات نشود که از یاد قشرهای مظلوم و ضعیف غافل بماند.^۱

رئیس جمهور باید با اخلاق، با نشاط، شاداب، شجاع، مردمی و انقلابی باشد مردم باید با چشم باز در این صحنه مهم حاضر شوند و ان شاء الله خدای متعال کمک کند و مردم را هدایت کند تا نامزد با کفایت، شجاع، با اخلاص، دارای روح مردمی، شاداب و با نشاط، مؤمن به اهداف و ارزشهای انقلابی، مؤمن به نیروی مردم و معتقد به حق مردم را انتخاب کنند. این مهمترین بخش مشارکت عمومی مردم است.^۲

به کسی گرایش پیدا کنید که به دین و دنیای مردم اهمیت می دهد شما به کسی گرایش پیدا کنید که به دین مردم، به انقلاب مردم، به دنیای مردم، به معیشت مردم، به آینده مردم و به عزت مردم اهمیت میدهد. بحمدالله میدان برای آزمون،

۱ . بیانات مقام معظم رهبری در اردیبهشت ۸۴ در جیرفت

۲ . بیانات در حرم رضوی ؟ع؟ فروردین ۸۴

دیدن و شناختن باز است ملت ما هم هشیار است.^۱

مردم از دعوای سیاسی (من خوبم و توبدی) خسته‌اند

...رئیس جمهور اولین وظیفه‌اش این است که برای گره‌گشایی مشکلات مردم آستین همت بالا برد. همکاران خودش را از کسانی که مؤمن به حق مردم و مؤمن به کارایی نظام جمهوری اسلامی هستند انتخاب کند، وارد میدان عمل شود و برای مردم کار کند.^۲

بینید در میان نامزدها چه کسی است که دشمن از آمدنش خوشحال نمی‌شود ... یکی از معیارها این است که هر چه دشمنان این ملت می‌خواهند عکس آن باید عمل کرد، چیزی که آنها می‌خواهند خیر ملت نیست آنها منافع خودشان را دنبال می‌کنند.^۳

انتخابات جمهوری اسلامی ایران مظهر مردم سالاری است

در بعضی از دوره‌ها برخی از آدم‌های سیاست باز و سیاست زده سعیشان این بود که انتخابات را تعطیل کنند یا عقب بیندازند اما به توفیق الهی جلوی اینها گرفته شد به همین دلیل هست که بحمد... انتخابات ما مظهر مردم سالاری است (۹۴/۶/۱۸)

۱ . بیانات مقام معظم رهبری در سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی خرداد ۸۴

۲ . دیدار اقشار مختلف مردم در ۲۵ خرداد ۸۴

۳ . بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان بسیجی خرداد ۸۴

برای مقابله با شیوع فساد اقتصادی و مالی باید لباس مبارزه به تن کرد

... یکی از موانع پیشرفت اقتصادی وجود گلوگاه‌های فساد است به شدت باید با آن مبارزه و مقابله کرد.^۱ یکی از (راههای دشمن) هم این است که سعی کنند در ایام انتخابات، سر مردم را به یک چیز دیگری گرم کنند. یک حادثهای پیش بیاورند، یک ماجرای درست کنند، یک ماجرای سیاسی یا اقتصادی یا امنیتی اما بنده مطمئن هستم که ملت ایران بسیار باهوشتر از این است که با چنین ترفندهای خصمانه‌ی دشمنان یا عوامل دشمنان فریب بخورد،^۲

صلاحیت‌ها یک اندازه نیست اصلح را انتخاب کنید

خوشبختانه کسانی که وارد این میدان شده‌اند، افراد متعددی هستند و می‌توانند سلايق مختلفی را به خودشان جذب کنند.^۳

۱ . در جمع زائران مرقد مطهره امام خمینی ۸۰/۳/۱۴

۲ . در دیدار مردم قم ۹۱/۱۰/۱۹

۳ . خطبه‌های نماز جمعه تهران ۸۰/۲/۲۸

• معیارهای نماینده اصلاح

ایمان و تقوا

مهمترین شرط شخص منتخب ایمان و تقوا است. خداوند در سوره حجرات آیه ۱۳ می‌فرماید: «إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتِّقَاكُمْ». آیت‌الله گلپایگانی در مورد این شرط مهم و اساسی می‌فرماید: «کسانی که متدین و ملتزم به احکام اسلام نیستند لیاقت عهده‌داری مشاغل اجتماعی اسلامی و مناصب عمومی را ندارند و اگر عهده‌دار شوند غاصب و متجاوز به حقوق عمومی شناخته میشوند»^۱

صداقت و امانت

مقام معظم رهبری (دامت برکاته) بر صداقت تأکید کرده‌اند: «با مردم با کمال صداقت حرف بزنند، هر چه عقیده‌شان هست، به مردم بگویند. اگر بخواهند در دل مردم اثر بگذارند، این صداقت، بیشتر در دل مردم اثر می‌گذارد، آن چیزی که حقیقتاً عقیده و نیت آنهاست، آن را به مردم بگویند اختیار با مردم است که چیزی را انتخاب کنند.»^۲

۱. سید محمد حسن بنی هاشمی خمینی، توضیح المسائل مراجع، ج ۲، ج ۱۷، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ص ۸۷۵
۲. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۰

حفظ وحدت ملی

رهبر معظم انقلاب (دامت برکاته) خاطر نشان می‌فرمایند: «وحدت ملی را خدشه‌دار نکنند. طوری نباشد که به خاطر جذب یک دسته یا یک گروه حرفی بزنند که وحدت ملت خدشه‌دار شود.»^۱

ساده زیستی و درد آشنایی

حضرت آیت ا... خامنه‌ای (دامت برکاته) در این باره یاد آور می‌شوند: «بهترین شخص کسی است که درد کشور را بفهمد، درد مردم را بداند، با مردم یگانه و صمیمی باشد، از فساد دور باشد، دنبال اشرافیگری خودش نباشد. آفت بزرگ ما اشرافیگری و تجمل پرستی است. اولین کار این است که ما مسئولین کشور افرادی انتخاب کنیم که مردمی ساده زیست باشند، درد مردم را بدانند و آن را احساس کنند این هم به نظر من شاخص مهمی است.»^۲

۱ . بیانات در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۰

۲ . بیانات در جمع مردم استان کردستان در میدان آزادی سنندج، ۲۲ اردیبهشت ۱۳۸۸

• انتخابات از نگاه برخی مراجع معظم تقلید

فتوای امام خمینی «قدس سره»

شرکت در برخی از امور مثل انتخابات یا راهپیمایی‌ها برای تعیین حق سرنوشت افراد و جامعه است و شرکت در آنها نه تنها واجب کفایی که در برخی از موارد واجب عینی است. اگر شرکت در راهپیمایی‌ها و انتخابات و برای حفظ نظام باشد بنابر فتوای امام حفظ نظام از اوجب واجبات است.

مقام معظم رهبری «مدظله العالی»

آیا شرکت در انتخابات جمهوری اسلامی ایران شرعاً واجب است؟

شرکت در انتخابات نظام جمهوری اسلامی برای افراد واجد شرایط یک وظیفه شرعی، اسلامی و الهی است.

شرکت در انتخابات جمهوری اسلامی واجب عینی است یا کفایی؟

شرکت در انتخابات واجب عینی است

با توجه به اینکه زن جهت شرکت در انتخابات میبایست از منزل خارج شود آیا واجب است از شوهر اجازه بگیرد؟ و اگر شوهر به همسرش اجازه شرکت در انتخابات را ندهد یا رضایت نداشته باشد تکلیف زن چیست؟

شرکت در انتخابات منوط به اذن شوهر نیست.

حکم رأی دادن سفید و بی نام چیست؟ در صورت عدم شناخت و یا تحقیق، و عدم وصول به نتیجه در انتخابات اصلاح، تکلیف چیست؟
در هر صورت اگر رأی سفید دادن موجب تضعیف نظام اسلامی باشد، حرام است.

حضرت آیت ... بهجت رحمه الله علیه

باید آن کسی که انتخاب میشود، عامل باشد، عدالت شرط است و باید احراز عدالت شود. اگر انتخاب کننده تشخیص داد آن کسی که باید انتخاب شود عادل است اشکالی ندارد که انتخاب کند.^۱

حضرت آیت ... فاضل لنکرانی (دامت برکاته)

به مردم متدین توصیه مینمایم همچون گذشته با بصیرت و دقت شرکت نمایند و به کسی رأی بدهند که حافظ اسلام و حقوق آنان باشد.^۲

حضرت آیت ... مکارم شیرازی (دامت برکاته)

مردم باید با بصیرت کامل، بهترینها را انتخاب کنند... اولین اصل شرکت عمومی است که باید باشکوه و عظمت برگزار شود و دومین اصل نیز انتخاب افراد صالح و شایسته از طریق

۱. بیانیه انتخاباتی اردیبهشت ۱۳۷۶

۲. پیام به مناسبت انتخابات مجلس خبرگان آذر ۱۳۸۵

مشورت با دیگران است. (۸۶/۱۲/۲۳)

مردم مشکلات زیادی دارند و برای حل این مشکلات باید کسی را انتخاب کنند که بتواند مشکلات را حل کند (۹۱/۱۱/۴)

حضرت آیت ... نوری همدانی (دامت برکاته)

«سابقه خوب، تدین و ایمان، اعتقاد به ارزشهای امام و انقلاب و پای بندی به اسلام و قوانین جمهوری اسلامی، شجاعت در برابر استکبار و غرب و حمایت از حقوق ملت در مجامع بینالمللی، تواضع و مردمداری، دلسوزی نسبت به امور مستضعفین و محرومین جامعه از معیارهای کاندیدای اصلح است»^۱

حضرت آیت ... سیستانی (دامت برکاته)

برای حفظ نظام حضور مردم در صحنه های مختلف الزامی است.

حضرت آیت ... جوادی آملی (دامت برکاته)

تقویت نظام اسلامی با شرکت در انتخابات و مانند آن، لازم است.^۲

۱. در دیدار جمعی از کارکنان سپاه ۱۳۸۹/۳/۶

۲. استفتانات

انتخاب اصلح از منظر قرآن و روایات

• معیارهای افراد اصلح از منظر قرآن مجید

۱. علم و آگاهی و تعهد و امانتداری

« قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ » (سوره یوسف، آیه ۵۵)

سرزمین مصر قرار ده که نگهدارنده و آگاهم

در این آیه شریفه علم و آگاهی و حفظ و امانتداری به عنوان دو شرط اساسی پذیرش مسئولیت برشمرده شده است. روشن است که علم و آگاهی و حفظ و امانتداری در هر کاری متناسب با آن می باشد و با توجه به جایگاه مهم مجلس و نمایندگی مجلس افرادی که انتخاب می شوند باید به تناسب این جایگاه دارای علم و تعهد لازم باشند

۲. قدرت و توانمندی

« إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ » (سوره بقره، آیه ۲۴۷)

شما برگزیده و او را در علم و قدرت وسعت بخشیده است

در این آیه شریفه علم و توانایی ملائک گزینش طالوت از سوی خداوند معرفی شده است. این دو ملائک با تناسب هر کاری برای افرادی که عهده دار آن می شوند، ضروری است زیرا بدون برخورداری از توانایی علمی و جسمی لازم، امکان انجام مناسب آن کار وجود نخواهد داشت.

۳. توجه به ارزش‌ها و نیازهای جامعه

الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ» «آن کسانی که هرگاه در زمین به آنها قدرت بخشیدیم، نماز را برپا می‌کنند و زکات می‌دهند و امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند.» (سوره حج، آیه ۴۱) نماینده مجلس با بهره‌مندی از فرصت نمایندگی باید در مسیر بندگی خداوند (اقامه نماز)، برپایی ارزش‌ها در همه ابعاد اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی (امر به معروف) و مقابله با ضد ارزش‌ها در همه ابعاد (نهی از منکر) و توجه به نیازهای جامعه (ایتاء زکات) گام بردارد.

• معیارهای افراد اصلح از منظر روایات

۱. تقوا و پارسایی

قال الصادق عليه السلام: «اسْتَشِيرَ الْعَاقِلُ مِنَ الرِّجَالِ الْوَرَعَ فَإِنَّهُ لَا يَأْمُرُ إِلَّا بِخَيْرٍ وَإِيَّاكَ وَ الْخُلَافَ فَإِنَّ مُخَالَفَةَ الْوَرَعِ الْعَاقِلِ مَفْسَدَةٌ فِي الدِّينِ وَ الدُّنْيَا.» «مرد خردمند پارسا را به رایزنی طلب که جز به نیکی سفارش نکند و مبادا با غیر او مشورت کنی؛ چرا که ناپارسای بی‌خرد، [باعث] فساد دین و دنیا است.» (وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۳۲)

۲. خردمندی

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند: «استرشدوا العاقل و لاتعصوه فتندموا» «با انسان خردمند رایزنی کنید و از رأی او سرمپیچید که پشیمان خواهید شد. (بحارالانوار، ج ۷۲، ص ۱۰۵)

«من شاور ذوی الالباب دُلَّ علی الرشاد» «آن که با خردمندان به شور پردازد، به راه رشد و موفقیت راهنمایی خواهد شد.» (همان)

۳. تخصص و دانایی

قیل لرسول الله ﷺ: ما الحزم؟ قال ﷺ: مشاوره ذوی الرأی و اتباعهم» «از پیامبر اکرم ﷺ پرسیده شد: دوراندیشی چیست؟ فرمود: رایزنی با صاحب نظران و پیروی از آنان.

۴. خیرخواهی

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند: «مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ رُشْدٌ وَ يُمْنٌ وَ تَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ...» «رایزنی با خردمند خیرخواه رشد و میمنت و توفیقی از سوی خدا است...» (همان، ج ۷۲، ص ۱۰۵)

۵. خوف الهی

امام صادق علیه السلام می فرماید: « شاور فی أمرک الذین یخشون الله » « در امور ت با کسی رایزنی کن که خدا ترس باشد » (همان، ص ۹۸)

۶. آزادی، دین داری، دلسوزی، صمیمیت و برادری و رازداری

امام صادق علیه السلام می فرماید: « إِنْ الْمَشُورَةَ لَا تَكُونُ إِلَّا بِحُدُودِهَا الْأَرْبَعَةِ... فَأُولَٰئِهَا أَنْ يَكُونَ الَّذِي تُشَاوَرُهُ عَاقِلًا. وَالثَّانِيَةُ أَنْ يَكُونَ حُرًّا مُتَدَيِّنًا. وَالثَّلَاثَةُ أَنْ يَكُونَ صَدِيقًا مُوَخِيًا. وَالرَّابِعَةُ أَنْ تُطَّلِعَهُ عَلَى سِرِّكَ فَيَكُونَ عِلْمُهُ بِهِ كَعِلْمِكَ ثُمَّ يُسِرَّ ذَلِكَ وَيَكْتُمُهُ » « مشورت ثمربخش نیست؛ جز آنکه ارکان چهارگانه آن تحقق پذیرد: ۱. طرف مشورت خردمند باشد؛ ۲. آزاد مرد دیندار باشد؛ ۳. صمیمی و برادرسان بوده باشد؛ ۴. او را راز راز خود در مسأله مورد رایزنی چنان آگاه سازی که خود آگاه هستی و او این راز را مخفی دارد و کتمان نماید. (مکارم الاخلاق، ج ۲، ص ۸۰)

۷. توجه به مردم و برخورد محبت آمیز با آنان

حضرت علی علیه السلام می فرماید: « وَإِنَّ عَمَلَكَ لَيْسَ لَكَ بِطُعْمَةٍ وَ لِكِنَّهُ فِي عُنُقِكَ أَمَانَةٌ » « و همانا مسئولیتی که بر عهده توست وسیله آب و نان نبوده و بلکه امانتی در گردن تو است »

نهج البلاغه، نامه ۵) را همواره در نظر دارد و در برابر دیدگان خویش قرار می دهد، نسبت به امور و مشکلات مردم بی تفاوت نبوده و نسبت به آنان محبت خواهد داشت که البته همین مسأله موجب محبوبیت او خواهد شد و این همان فرمانی است که حضرت علی علیه السلام به مالک اشتر فرمودند: «وَأَسْعِرْ قَلْبَكَ لِلرَّحْمَةِ لِلرَّعِيَّةِ وَالْمَحَبَّةِ لَهُمْ وَاللُّطْفِ بِهِمْ، وَلَا تَكُونَنَّ عَلَيْهِمْ سَبْعًا ضَارِيًا تَغْتَنِمُ أَكْلَهُمْ» «مهربانی با مردم را پوشش دل خویش قرارده و با همه مهربان باش. مبادا هرگز چونان حیوان شکاری باشی که خوردن آنان را غنیمت دانی» (نهج البلاغه، نامه، ۵۳)

• ویژگی های فرد اصلح در روایات

امین بودن

قال الباقر علیه السلام: مَنِ اتَّمَنَ غَيْرَ مُؤْتَمِنٍ فَلَا حُجَّةَ لَهُ عَلَى اللَّهِ. (محمد بن یعقوب کلینی، الکافی، ج ۵ ص ۲۹۹)

امام باقر علیه السلام کسی که غیر امین را امین و معتمد شمارد، حجّتی بر خدا ندارد.

بصیرت

قال علی علیه السلام: فَإِنَّمَا الْبَصِيرُ مَنْ سَمِعَ فَتَفَكَّرَ، وَنَظَرَ فَأَبْصَرَ، وَانْتَفَعَ بِالْعِبَرِ، ثُمَّ سَلَكَ جَدًّا وَاضِحًا يَتَجَنَّبُ فِيهِ الصَّرْعَةَ فِي الْمَهَاوِي (محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۴۰۷)

امام علی علیه السلام: با بصیرت کسی است که بشنود و بیندیشد، نگاه کند و ببیند، از عبرتها بهره گیرد، آن گاه راه روشنی را ببیند که در آن از افتادن در پرتگاه‌ها به دور ماند.

بایبندی به تعهدات

قال علی علیه السلام: إِنَّ الْعُهُودَ قَلَانِدُ فِي الْأَعْنَاقِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَمَنْ وَصَلَهَا وَصَلَهُ اللَّهُ ، وَمَنْ نَقَضَهَا خَذَلَهُ اللَّهُ ، وَمَنْ اسْتَخَفَّ بِهَا خَاصَمْتَهُ إِلَى الَّذِي أَكْذَبَهَا وَأَخَذَ خَلْقَهُ بِحِفْظِهَا. (آمدی، غرر الحکم، ۳۶۵۰).

امام علی علیه السلام: همانا پیمانها، قلاده هایی است که تا روز قیامت برگردن است، هر که آنها را رعایت کند خداوند به او احسان نماید و هر که آنها را بشکند خداوند او فرو بگذارد و هر که پیمانها را سبک شمارد پیمانها از او نزد آن کس که بر پیمانها تأکید کرده و از خلق خود خواسته است تا آنها را پاس دارند، شکایت برد.

قال علی علیه السلام: لَا تَتَّخِذَنَّ بَعْدَ مَنْ لَا دِينَ لَهُ.

امام علی علیه السلام: به عهد و پیمان کسی که دین ندارد اعتماد نکن. (آمدی، غرر الحکم، ص ۱۰۱۶۳)

قال علی علیه السلام: أَسْرَعُ الْأَشْيَاءِ عُقُوبَةً رَجُلٌ عَاهَدْتَهُ عَلَى أَمْرٍ، وَكَانَ مِنْ نِيَّتِكَ الْوَفَاءَ لَهُ، وَمِنْ نِيَّتِهِ الْعَدْرُ بِكَ.

امام علی علیه السلام: زودترین کیفر را مردی می بیند، که با او بر سر چیزی پیمانی ببندی و تو قصد پایبندی به آن را داشته باشی و او نیت پیمان شکنی در سر پیروانند (میرزا حسین نوری، مستدرک الوسائل، ج ۱۱، ص ۴۸)

یاری مظلومان و ستم دیدگان

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: إِنْ أَلَّفَكَ اللَّهُ تَعَالَى لِيَسْأَلَ الْعَبْدَ فِي جَاهِهِ كَمَا يَسْأَلُ فِي مَالِهِ، فَيَقُولُ: يَا عَبْدِي، رَزَقْتُكَ جَاهًا فَهَلْ أَعْنَتَ بِهِ مَظْلُومًا، أَوْ أَعْنَتَ بِهِ مَلْهُوفًا؟

پیامبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم: همان گونه که خداوند درباره دارایی بنده از او سؤال می کند، درباره مقام و موقعیت او نیز می پرسد و می فرماید: بنده من! من، مقام و موقعیت، روزی تو کردم.

آیا به وسیله آن ستمدیده ای را یاری رساندی؟ یا به فریاد غمزده ای رسیدی؟ (میرزای نوری، مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۴۲۹)

عدالت طلبی و اقامه حق

قال علی عليه السلام: **مَا حُصِّنَ الدُّوْلُ بِمِثْلِ الْعَدْلِ.**

امام علی عليه السلام: هیچ عاملی چون عدالت، دولتها را استوار نمی کند. (غرر و درر آمدی، ۹۵۷۴). قال علی عليه السلام: **لَكُنْ مِنْ وَاجِبِ حُقُوقِ اللَّهِ عَلَى عِبَادِهِ النَّصِيحَةُ بِمَبْلَغِ جُهْدِهِمْ، وَالتَّعَاوُنُ عَلَى إِقَامَةِ الْحَقِّ بَيْنَهُمْ.**

امام علی عليه السلام می فرمایند: از حقوق واجب خداوند بر بندگان این است که با تمام توانشان خیر خواه یکدیگر باشند و برای برپا داشتن حق در میان خویش، همیاری کنند. (نهج البلاغه، خطبه ۲۱۶)

خوش اخلاقی

قال رسول الله صلى الله عليه وآله: **مَنْ وَلِيَ شَيْئًا مِنْ أُمُورِ أُمَّتِي فَحَسَنْتَ سَرِيرَتَهُ لَهُمْ رَزَقَهُ اللَّهُ تَعَالَى الْهَيْبَةَ فِي قُلُوبِهِمْ، وَمَنْ بَسَطَ كَفَّهُ لَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ رَزَقَ الْمَحَبَّةَ مِنْهُمْ، وَمَنْ**

كَفَّ عَن أَمْوَالِهِمْ وَفَرَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَالَهُ، وَمَنْ أَخَذَ لِلْمَظْلُومِ مِنَ الظَّالِمِ كَانَ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ مُصَاحِبًا، وَمَنْ كَثُرَ عَفْوُهُ مُدَّ فِي عُمُرِهِ، وَمَنْ عَمَّ عَدْلُهُ نُصِرَ عَلَى عَدُوِّهِ.

پیامبر خدا ﷺ: هر کس عهده دار کاری از امور اَمّت من شود و نسبت به آنان حسن نیت به خرج دهد، خداوند متعال هیبت در دل های آنان را روزی او فرماید و هر کس دست احسان خود را به روی آنان بگشاید، محبت و دوستی ایشان را روزیش گرداند و هر کس از دست درازی به اموال آنان خویشتنداری کند، خداوند عزّ و جلّ دارایی او را زیاد کند و هر کس داد ستمدیده را از ستمگربستاند، همنشین من در بهشت باشد و هر کس عفو و گذشتش زیاد باشد، عمرش دراز گردد و هر که عدالتش فراگیر باشد، در برابر دشمنش یاری گردد (محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۷۲، ص ۳۵۹).

انتخاب افراد شایسته برای کارها

قال الصادق عليه السلام: لَيْسَ يُحِبُّ لِلْمُلُوكِ أَنْ يُفَرِّطُوا فِي ثَلَاثٍ: فِي حِفْظِ الثُّغُورِ، وَتَفْقِيدِ الْمَظَالِمِ، وَاخْتِيَارِ الصَّالِحِينَ لِأَعْمَالِهِمْ.

امام صادق عليه السلام: برای حکمرانان پسندیده نیست که در سه کار کوتاهی ورزند: حفظ مرزها، رسیدگی به مظالم و حقوق پایمال شده مردم و انتخاب افراد شایسته برای کارهای

خود. (محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۲۳۳)

پیامبر خدا ﷺ: هر کس مردی را از میان گروهی به کار گمارد و بین آنها خدا پسندتر از او باشد، به خدا و رسول او و مؤمنان خیانت کرده است.

تقدیم اصول بر فروع

قال علی علیه السلام: يُسْتَدَلُّ عَلَى إِدْبَارِ الدُّوَلِ بِأَرْبَعٍ: تَضْيِيعِ الْأُصُولِ، وَالتَّمَسُّكِ بِالْفُرُوعِ. وَتَقْدِيمِ الْأَرَادِلِ، وَتَأْخِيرِ الْأَفْضَلِ.

چهار چیز نشانه به سر آمدن دولتهاست: فرو گذاشتن اصول، چسبیدن به فروع، مقدم داشتن فرمایگان و عقب زدن مردمان با فضیلت و لایق. (غرر و درر آمدی، ۱۰۹۶۵)

دینداری

قال علی علیه السلام: صَبِرَ الدِّينَ حِصْنَ دَوْلَتِكَ، وَ الشُّكْرَ حِرْزَ نِعْمَتِكَ، فَكُلُّ دَوْلَةٍ يَحْوِطُهَا الدِّينُ لَا تُغْلَبُ، وَ كَلُّ نِعْمَةٍ يَحْرُزُهَا الشُّكْرُ لَا تُسَلَبُ.

امام علی علیه السلام: دین را دژ دولت خود گردان و شکرگزاری را حفاظ نعمت خود؛ زیرا هر دولتی که در حصار دین باشد شکست ناپذیر است و هر نعمتی که در حفاظ شکرگزاری باشد

ر بوده نشود. (غرر ودرر آمدی، ۵۸۳۱)

نیکوکاری

قال علی علیه السلام: مَنْ بَدَّلَ مَعْرُوفَهُ اسْتَحَقَّ الرَّئِيسَةَ.

امام علی علیه السلام: هر که نیکی کند، سزاوار ریاست است. (میرزای نوری، مستدرک
الوسائل، ج ۱۲، ص ۳۴۷)

پرهیز از حیف و میل اموال

قال علی علیه السلام: حُسْنُ التَّدْبِيرِ وَتَجَنُّبُ التَّبْذِيرِ مِنْ حُسْنِ السِّيَاسَةِ.

امام علی علیه السلام: حُسن تدبیر و پرهیز از حیف و میل، از حُسن سیاست است. (غرر ودرر
آمدی، ۴۸۲۱)

قال علی علیه السلام: مَنْ لَمْ يَحْتَمِلْ مَوْوَنَةَ النَّاسِ فَقَدْ أَهَّلَ قُدْرَتَهُ لانتِقَالِهَا.

امام علی علیه السلام: کسی که بار مؤونه مردم را به دوش نکشد، قدرت خود را سزاوار انتقال [به
دیگری] کرده است. (غرر ودرر آمدی، ۸۲۸۹)

خردمند بودن

قال علی علیه السلام: أَعْقَلُ الْمُلُوكِ مَنْ سَاسَ نَفْسَهُ لِلرَّعِيَّةِ بِمَا يُسْقِطُ عَنْهُ حُجَّتَهَا، وَ سَاسَ الرَّعِيَّةَ بِمَا تُثَبِّتُ بِهِ حُجَّتَهُ عَلَيْهَا.

امام علی علیه السلام: خردمندترین فرمانروا کسی است که خود را چنان سیاست (تربیت) کند که جایی برای بهانه و اعتراض ملت بر او باقی نماند و با مردم چنان سیاستی در پیش گیرد که حجت خود را بر آنان تمام کند. (غرر و درر آمدی، ۳۳۵۰).

قال علی علیه السلام: إِذَا قَلَّتِ الْمَقْدَرَةُ كَثُرَ التَّعَلُّلُ بِالْمَعَاذِيرِ.

امام علی علیه السلام: هرگاه قدرت (توان) کم شود، توسل به عذر و بهانه ها زیاد شود. (غرر و درر آمدی، ۴۰۳۸).

آگاهی

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: «مَنْ اسْتَعْمَلَ عَامِلًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّ فِيهِمْ أَوْلَىٰ بِذَلِكَ مِنْهُ وَأَعْلَمَ بِكِتَابِ اللَّهِ وَسُنَّةِ نَبِيِّهِ فَقَدْ خَانَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَجَمِيعَ الْمُسْلِمِينَ»؛

رسول خدا ﷺ می فرماید: هر کس، از میان مسلمانان، کارگزار (مدیر) گردد، در حالی که می داند دیگری نسبت به او در این کار، اولی و آگاه تر به کتاب خدا و سنت رسول اوست، به خدا و پیامبر و تمامی مسلمانان خیانت کرده است. (علامه امینی، الغدير، ج ۸، ص ۲۹۱).

شایسته ترین

قال رسول الله (ﷺ): «مَنْ تَقَدَّمَ عَلَى قَوْمٍ وَهُوَ يَرَى فِيهِمْ مَنْ هُوَ أَفْضَلُ فَقَدْ خَانَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالمُؤْمِنِينَ»؛

کسی که بر مسلمانان کارگزار گردد، در حالی که می بیند در میان آنان کسی شایسته تر از او وجود دارد، به خدا و پیامبر و مسلمانان خیانت کرده است (علامه امینی، الغدير، ج ۸، ص ۲۹۱).

قال على (عليه السلام): «وَلَا يَحْمِلُ هَذَا الْعَلَمَ إِلَّا أَهْلُ الْبَصْرِ وَالصَّبْرِ وَالْعِلْمِ بِمَوَاضِعِ الْحَقِّ فَاْمُضُوا لِمَا تُوْمَرُونَ بِهِ وَاقْفُوا عِنْدَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ»؛

این پرچم (زمامداری و مدیریت جامعه) را جز افراد آگاه و با استقامت و عالم به جایگاه حق، به دوش نمی کشند. (نهج البلاغه، خطبه ۱۷۳)

ایمان در هدف

مولای متقیان، در مقام تبیین ویژگیهای مالک اشتر، به عنوان یک مدیر نمونه، ایمان و اعتقاد راسخ او به عقیده و خسته نشدن از دفاع از آن را، از جمله آنها برشمرده می فرماید:

«فَإِنَّهُ سَيْفٌ مِنْ سَيْفِ اللَّهِ لَا كَلِيلَ الطُّبَّةِ وَلَا نَائِي الضَّرِيبَةِ؛ فَإِنْ أَمَرَكُمُ أَنْ تَنْفَرُوا فَانْفَرُوا وَإِنْ أَمَرَكُمُ أَنْ تُقِيمُوا فَاقِيمُوا، فَإِنَّهُ لَا يُقَدِّمُ وَلَا يُحْجَمُ وَلَا يُؤَخَّرُ وَلَا يُقَدِّمُ إِلَّا عَنِ أَمْرِي؛

او، شمشیری از شمشیرهای خداست که نه تیزی آن کند می شود و نه ضربت آن بی اثر است. اگر شما را فرمان کوچ کردن داد، کوچ کنید و اگر گفت بایستید، بایستید که او در پیشروی و عقب نشینی و حمله، بدون فرمان من اقدام نمی کند. (نهج البلاغه، نامه ۳۸) احترام به نظر کاشناسان و اهل خبره

قال علی عليه السلام: «لَا تَسْتَبِدُّ بِرَأْيِكَ فَمَنْ اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ هَلَكَ»

خودرأی مباش، زیرا، هر کس مستبد در رأی باشد، نابود می شود. (شیخ طوسی،

امالی، ص ۷۳۱)

سعه صدر

امیر مؤمنان علی (علیه السلام) سعه صدر را یکی دیگر از معیار ملاکهای گزینش کارگزاران دانسته و در مواردی بر آن تأکید کرده، از جمله در یکی از کلمات قصار و پندآموز می فرماید:

أَلَّةُ الرِّيَاسَةِ سَعَةُ الصَّدْرِ؛

بردباری و تحمل سختی ها، ابزار ریاست است. (نهج البلاغه، حکمت ۱۷۶)

شجاعت

از جمله معیارهای گزینش فرماندهان شجاعت و نترس بودن است که حضرت علی (علیه السلام) خطاب به مالک اشتر می فرماید:

«قَوْلٌ مِنْ جُنُودِكَ... أَهْلُ التَّجْدَةِ وَالشَّجَاعَةِ» برای فرماندهی سپاه... افرادی را از خاندان پارسا و دارای سوابق نیکو و دلآور و سلحشور انتخاب کن! (نهج البلاغه، نامه ۵۳..)

فروتنی

حضرت علی (علیه السلام) نیز از جمله ملاکها و معیارهای لازم در انتخاب افراد جهت مسؤلیت، فروتنی را بشمرده و در مواردی به آن اشاره کرده است. وی، خطاب به مالک اشتر می فرماید:

«أَخْفِضْ لِلرَّعِيَّةِ جَنَاحَكَ وَابْسُطْ لَهُمْ وَجْهَكَ وَالِنْ لَهُمْ جَانِبَكَ وَآسِ بَيْنَهُمْ

فِي اللَّحْظَةِ وَالنَّظَرَةِ وَالْإِشَارَةِ وَالتَّحِيَّةِ حَتَّى لَا يَطْمَعَ الْعُظَمَاءُ فِي حَيْفِكَ وَلَا يِنَّاسُ
الضُّعَفَاءُ مِنْ عَدْلِكَ وَالسَّلَامُ».

پرو و بالت را برابر رعیت بگستران و با مردم گشاده روی و فروتن باش و در نگاه و اشاره چشم، در سلام کردن و اشاره کردن، با همگان، یکسان باش، تا زورمندان در ستم تو طمع نکنند و ناتوانان از عدالت تو مأیوس نگردند. (نهج البلاغه، نامه ۵۳)

توانایی

حضرت علی عليه السلام: خطاب به مالک اشتر برای تعیین و گزینش مسؤولان و کارگزاران می فرماید: (أَوْ اجْعَلْ لِرَأْسِ كُلِّ أَمْرٍ مِنْ أُمُورِكَ رَأْسًا مِنْهُمْ لَا يَقْهَرُهُ كَبِيرُهَا وَلَا يَتَشَتَّتْ عَلَيْهِ كَثِيرُهَا).

ای مالک! برای هر یک از کارهای اجتماعی و سیاسی و اقتصادی خود، مدیر و ریسی را تعیین کن، مدیری که دارای دو ویژگی باشد: بزرگی و عظمت کار، او را ناتوان و مغلوب نسازد و زیادی و تراکم کار، رنجورش نکند. (نهج البلاغه، نامه ۵۳)

• شرایط انتخاب کردن و وظایف نمایندگان منتخب از نگاه قرآن

آیه ۵۸ سوره مبارکه «نساء» می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا»؛ خدا به شما فرمان می‌دهد که سپرده‌ها را به صاحبان آنها رد کنید و چون میان مردم داوری می‌کنید به عدالت داوری کنید در حقیقت نیکو چیزی است که خدا شما را به آن پند می‌دهد..»

مردم باید متوجه باشند که بار امانت را به دست چه افرادی می‌سپارند از این نظر در برابر خداوند مسئول هستند و با تحقیق باید بهترین گزینه را انتخاب کنند.

اگر نماینده‌ای از سوی مردم به مجلس راه یافت و در دوران خدمت به بی‌عدالتی حکم کرد بخشی از مسئولیت این بی‌عدالتی به خود مردم بازمی‌گردد. فزازی از آیه فوق به «إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا؛ خدا شنوای بیناست» اشاره دارد و این بدان معناست که خداوند بر احوالات مردم و مسئولان نظارت دارد و همه در مقابل اعمال خود مسئول هستند.

غفلت در امر انتخاب و عقوبت اخروی

آیه ۱۲۵ و ۱۲۶ سوره مبارکه «طه» می‌فرماید: «قَالَ رَبِّ لِمَ حَسْرَتِنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا،

می‌گوید پروردگارا چرا مرا نابینا محسوس کردی با آنکه بینا بودم (۱۲۵) **و قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَتْهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنسى**؛ همان طور که نشانه‌های ما بر تو آمد و آن را به فراموشی سپردی امروز همان گونه فراموش می‌شوی» (۱۲۶)

این آیات حجتی برای دقت مردم در انتخاب بهترین گزینه می‌باشد و تأکید دارند غفلت و فراموشی در دنیا باز خورد اخروی دارد و انسانی که در انتخابش دچار غفلت باشد مورد بازخواست الهی قرار می‌گیرد.

مردم مراقب باشند که با کوردلی و غفلت، نامزدها را تنها به خاطر اینکه رودر بایستی دارند یا از بستگان و دوستان هستند انتخاب نکنند، رأی باید از روی بصیرت و آگاهی باشد؛ زیرا اگر برگزیده شدن با غفلت مردم همراه باشد هیچ مشکلی از جامعه حل نخواهد شد.

• ملاک‌های انتخاب نمایندگان از دیدگاه قرآن:

ایمان و تقوای الهی

ایمان و تقوای الهی از جمله ملاک‌هایی است که نامزدهای انتخاباتی باید دارا باشند همانگونه که حضرت باری تعالی در آیه ۱۳ سوره «حجرات» می‌فرماید؛ **(يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا**

خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ؛ ای مردم ما شما را از مرد و زنی آفریدیم و شما را ملت ملت و قبیله قبیله گردانیدیم تا با یکدیگر شناسایی متقابل حاصل کنید در حقیقت ارجمندترین شما نزد خدا پرهیزگارترین شماست بی تردید خداوند دانای آگاه است» بنابراین ثروت و پست و مقام ملاک مناسبی برای انتخاب اصلح نیست نماینده باید تقوا داشته باشد و این ایمان و تقوا در اعمال و رفتار او متجلی باشد.

علم و حکمت

آیه ۱۴ سوره «قصص»؛ **وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ**؛ و چون به رشد و کمال خویش رسید به او حکمت و دانش عطا کردیم و نیکوکاران را چنین پاداش می دهیم» علم و حکمت از دیگر ملاک های نمایندگان است.

مجاهد و انقلابی بودن نماینده منتخب

مجاهد و انقلابی بودن از دیگر شاخصه های نامزدهای انتخاباتی است. در این رابطه به آیه ۹۵ سوره «نساء» می فرماید؛ **«لَّا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرِّ**

وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَّ اللَّهُ الْحُسْنَى وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا؛ مؤمنان خانه‌نشین که زیان دیده نیستند با آن مجاهدانی که با مال
و جان خود در راه خدا جهاد می‌کنند یکسان نمی‌باشند خداوند کسانی را که با مال و جان
خود جهاد می‌کنند به درجه‌ای بر خانه‌نشینان مزیت بخشیده و همه را خدا وعده نیکوداده و
مجاهدان را بر خانه‌نشینان به پاداشی بزرگ برتری بخشیده است.

آیه ۲۶ سوره «قصص»؛ «قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ
الْأَمِينُ؛ یکی از آن دو [دختر] گفت ای پدر او را استخدام کن چرا که بهترین کسی است که
استخدام می‌کنی هم نیرومند [و هم] در خور، توجه اعتماد است. حاکی از این مطلب است
که نماینده باید امانتدار، مورد اعتماد و قدرتمند باشد.

مدارا با مردم

مدارا با مردم از دیگر مؤلفه‌های نامزدهای انتخاباتی است. حضرت حق در آیه ۱۲۸ سوره
«توبه» که می‌فرماید؛ «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ

بِالْمُؤْمِنِينَ رُؤُوفٌ رَّحِيمٌ؛ قطعاً برای شما پیامبری از خودتان آمد که براو دشوار است شما در رنج بیفتید به {هدایت} شما حریص و نسبت به مؤمنان دلسوز مهربان است» از این رو نماینده علاوه بر اینکه باید از نظر جایگاه علمی از عموم مردم بالاتر باشد باید در عین کسب قدرت مردم‌دار باشد و نسبت به حل مشکلات آنها دغدغه داشته باشد.

پرهیز از وعده‌های پوچ و کراهت خداوند از افرادی با این ویژگی

متخصص و کاردان بودن

نماینده علاوه بر اینکه باید در نظارت بر اجرای قوانین تصویب شده پیشتاز مردم باشد، متخصص و کاردان نیز باید باشد. در این رابطه می‌توان به آیه ۲ و ۳ سوره مبارکه «صف»؛ **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ؛** ای کسانی که ایمان آورده‌اید چرا چیزی می‌گویید که انجام نمی‌دهید» و **«كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ؛** نزد خدا سخت ناپسند است که چیزی را بگویید و انجام ندهید» اشاره کرد.

وفای به عهد و امانت‌داری

آیه ۸ سوره مبارکه «مؤمنون» می‌فرماید؛ **«وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ؛** و آنان که امانت‌ها و پیمان خود را رعایت می‌کنند» خداوند متعال در قرآن کریم در مورد وفای به عهد

و امانتداری بارها سخن گفته‌اند، تأکید در این رابطه نشان از اهمیت این بحث دارد که نمایندگان باید آن را لحاظ کنند.

عدم تخریب و گمانه‌زنی رقبای انتخاباتی

خداوند در به آیه ۱۲ سوره «حجرات» از تخریب و گمانه‌زنی نهی کرده است، ؛ «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید از بسیاری از گمان‌ها پرهیزید که پاره‌ای از گمان‌ها گناه است و جاسوسی نکنید و بعضی از شما غیبت بعضی نکنند آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده‌اش را بخورد که از آن کراهت دارید [پس] از خدا بترسید که خدا توبه‌پذیر مهربان است.» نامزد ها نباید برای کسب آراء بیشتر رقبای خود را تخریب و اذهان مردم را مشوش کنند، انجام این عمل غیر اخلاقی، خلاف قرآن است. (محمدرضا فیضیان، قاری برجسته استان مرکزی)

• مسائلی که براساس آیات قرآن رأی دهندگان نباید به آن توجه کنند:

۱. پای هر سخنی ننشینیم و به هر سخن و خبری اعتماد نکنیم .

قرآن می فرماید: «إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ» (نساء/ ۱۴۰) هرگاه بشنوید افرادی آیات خدا را انکار و استهزا می کنند، با آنها ننشینید تا به سخن دیگری پردازند! یعنی چنین جلسه ای را ترک کنید. در جای دیگر قرآن می فرماید: «إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا» (حجرات/ ۶) اگر شخص فاسقی خبری برای شما آورد، درباره آن تحقیق کنید. در آیه دیگر داریم: «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ» (بقره/ ۲۰۴) بعضی از مردم حرف که می زنند، تو که پیغمبر هم هستی، به عجب درمی آبی که چقدر قشنگ و عالی صحبت می کند. اما او سرسخت ترین دشمنان است.

یا می فرماید: «يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرَفَ الْقَوْلِ» (انعام/ ۱۱۲) بعضی ها حرف که می زنند، طلایی حرف می زنند، اما حرفشان باطل است. مثل گل زیبایی که ریشه اش در پهن است.

قرآن می‌فرماید: اگر خودتان اهل تشخیص هستید، به همه حرف‌ها گوش بدهید و بهترینشان را انتخاب کنید: «فَبَشِّرْ عِبَادِ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ» (زمر/۱۷ و ۱۸) پس بندگان مرا بشارت ده! همان کسانی که سخنان را می‌شنوند و از نیکوترین آنها پیروی می‌کنند. مثالی بزنم: اگر برق‌کش هستید، می‌توانید دست به هر سیمی بزنید، وگرنه نباید دست بزنید.

۲. به هر سوگندی اطمینان نکنیم.

بعضی‌ها قسم می‌خورند، اما دروغ است. اولین قسم تاریخ دروغ بود. شیطان در آن باغی که آدم و حوا بودند، قسم خورد که من خیرخواه شما هستم: «وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ» (اعراف/۲۱) در آیه‌ی دیگر می‌فرماید: «اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً» (مجادله/۱۶) آنها سوگندهای خود را سپر قرار دادند، یعنی قسم می‌خورند، ولی دروغ می‌گویند. بعضی می‌گویند: خدا شاهد است، حرف‌هایم راست است. ولی همین خدا شاهد است را که می‌گوید دروغ است،: «وَيُشْهِدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ» (بقره/۲۰۴)

۳. به هراشکی اعتماد نکنیم.

برادران یوسف، او را در چاه انداختند، و شبانه زار زار پیش پدر به دروغ گریه کردند، که گرگ او را خورده است.

«وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ» (یوسف / ۱۶)

۴. به هراظهار ایمانی اعتنا نکنیم.

قرآن می‌فرماید: «وَقَالَتْ طَّائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَيَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَجَهَ جمعاً از اهل کتاب (از یهود) توطئه‌ای طراحی کردند و گفتند: «در آغاز روز بروید در ظاهر به آنچه بر مؤمنان نازل شده، ایمان بیاورید؛ و در پایان روز، کافر شوید (و باز گردید)!»

النَّهَارِ آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ» آل عمران / ۷۲ این کار دو فایده برای آن‌ها داشت، اول اینکه از برگشت علمای یهود از اسلام در دل مسلمانان ترس و تزلزل ایجاد می‌شد، تا شاید مسلمانان از آیین خود بازگردند! دوم اینکه سایر یهودیان بردین خود استوار و به فکر مسلمان شدن نمی‌افتادند.

۵. به هر جلوه‌ای خیره نشوید.

. استقبال و بدرقه و تبریک و تسلیت و دست بوسی و پذیرایی و مهمانی و رفت و آمد و

این‌ها شما را فریب ندهد. از قدیم گفته‌اند: هیچ گربه‌ای برای رضای خدا موش نمی‌گیرد.

درباره انتخابات حدیث داغی داریم: حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: «مَنْ تَقَدَّمَ عَلَيَّ قَوْمٍ وَهُوَ يَرَى فِيهِمْ مَنْ هُوَ أَفْضَلُ فَقَدْ خَانَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالْمُؤْمِنِينَ» (الغدیر/ ج ۸/ ص ۲۹۱) هرکس خود را در جامعه بردیگران مقدم بدارد درحالی که بداند افراد لایق‌تر از او هستند، قطعاً او به خدا و پیامبر و مؤمنان خیانت کرده است.

اولین و بزرگ‌ترین خائن در زمان ما آل سعود است. به چه دلیل آل سعود باید حاکم بر مردم عربستان شوند؟ به چه دلیل باید یک کشور به اسم یک خانواده باشد؟ خدا گفته یا مردم رأی داده‌اند؟ در قبال جنایت‌های آن‌ها همه حقوق بشری‌ها خفه شده‌اند. باید بگویم: مرحوم حقوق بشر، چون دیگر چیزی به اسم حقوق بشر وجود ندارد. کشته‌های منا، حمایت از طالبان، داعش و تکفیری‌ها، جنایت در یمن، سوریه، عراق، پاکستان و افغانستان کم است؟

خاطره: زمانی جمعی از دانه‌درشت‌های کاشانی (مقیم تهران) منزل ما آمدند، که آقای قرائتی! الان وقت غیرت محلی است. گفتیم: چه کار کنیم؟ گفتند: یک خط راه آهن می‌خواهند از تهران به اصفهان بکشند. قرار است از دلیجان بزنند. تو وزیر را ببین، که راه قطار را به جای دلیجان از کاشان ببریم. گفتیم: راه قطار سه دلیل دارد که از کجا برود، یک: کدام راه نزدیک‌تر است، دو: کجا مسافرش بیش‌تر است، سه: کجا جاده‌اش ارزان‌تر تمام می‌شود. یک وقت

می‌بینی در یک جاده سی تا پل باید بزنند، برای وزارت راه سنگین تمام می‌شود و همراهی‌شان نکردم. رفتند و گفتند: قرائتی به درد نمی‌خورد، خنثی است. گفتم: الحمد لله رب العالمین. البته نمایندگان که مردم چشم امید به آن‌ها دارند، باید به فکر حمایت از کسانی که او را انتخاب کرده‌اند باشند، اما به حق!

۷. به ظواهر و تجملات و زرق و برق اهمیت ندهیم .

به ظواهر و تجملات و زرق و برق اهمیت ندهیم و خیره نشویم که کار فرعونی است. فرعون می‌گفت: «الَيْسَ لِي مَلِكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي» (زخرف/ ۵۱) آیا حکومت مصر از آن من نیست، و این نهرها تحت فرمان من جریان ندارد؟ «أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ» (زخرف/ ۵۲) مگر نه این است که من از این مردی که از خانواده و طبقه پستی است و هرگز نمی‌تواند فصیح سخن بگوید برترم؟ فرعون موسی را به دلیل چوپانی و لکنت زبان مسخره می‌کرد و خود را برتر از او می‌پنداشت.

۸. از هر نیرویی استفاده نکنیم.

قرآن می‌گوید: اگر بعضی به جبهه بیایند، اسباب دردسر هستند. بهتر است، نیابند. «لَوْ

خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا» (توبه/۴۷) اگر آنها همراه شما (بسوی میدان جهاد) خارج می شدند، جز اضطراب و تردید، چیزی بر شما نمی افزودند. یا در جای دیگر می فرماید: «وَمَا كُنْتُمْ تُخِذُوا الْكُفْرَانَ كَحَبْلٍ خَنْبَرًا» (کهف/۵۱) من از افراد منحرف بازو نمی گیرم. به همین دلیل باید در انتخاب نیروها و افراد دقت داشته باشیم و با معرفی و سفارش و اینها نیروها را انتخاب نکنیم.

۹. فکر نکنیم که هر کس زیر پرچم ما سینه می زند، و پای سخنرانی ما نشسته است، مرید ماست.

«وَفِيكُمْ سَمَاعُونَ لَهُمْ» (توبه/۴۷) بعضی می نشینند، گوش می دهند ولی قصد قربت ندارند و نیت های دیگری دارند.

۱۰. هر کس را نپذیریم.

افرادی ممکن است علف می دهند که شیر بدوشند. دانه می ریزند که تخم مرغ بردارند. قرآن می فرماید: «مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ» (توبه/۱۷) اگر مشرکین یک پولی دادند و گفتند: خرج مسجد کن! این پول را رد کنید و هر پولی را نپذیرید..

۱۱. به هر شعاری شاد نشویم.

نزد یعقوب آمدند و گفتند: یوسف را به ما بسپار ما حافظ او هستیم. **وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ** (یوسف/ ۱۲). اما همین‌ها یوسف را در چاه انداختند. خود ابلیس به آدم و حوا گفت: از این میوه بخورید که **«إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ»** (اعراف/ ۲) من خیرخواه شما هستم..

۱۲. به هر توجیهی اعتماد نکنیم.

بعضی دائماً کارها و اشتباهاتشان را توجیه می‌کنند. به بت پرست‌ها می‌گفتند: چرا بت می‌پرستید؟ می‌گفتند: **«إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا»** (زخرف/ ۲۲) نیاکان ما هم بت می‌پرستیدند.

«إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا» (یونس/ ۶۵) تمامی عزت از آن خداست. هر کس رأی آورد فکر نکند که عزیز است. بنی‌صدر هم رأی آورد، ولی ذلیل شد. حضرت امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) با آنکه در غدیر خم همه او را تأیید کردند، رأی نیاورد. خوب حضرت علی (علیه‌السلام) ذلیل شد یا عزیز شد؟

۱۳. مراقب دشمن باشیم.

دشمن با تمام امکانات برای ضربه زدن به نظام و انقلاب تلاش می‌کند. قرآن می‌فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ» (انفال/ ۳۶) آنها که کافر شدند، اموالشان را برای بازداشتن (مردم) از راه خدا خرج می‌کنند

۱۴. به وعده‌ها دل خوش نباشیم.

«وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا» (نساء/ ۱۲۰) شیطان جز فریب و نیرنگ، وعده نمی‌دهد. مراقب تهدید، تطمیع، رشوه و لقمه حرام باشیم. و از همه مهم‌تر متوجه وحدت بین مردم و مسئولین در جامعه باشیم که دشمن از هر راهی برای ایجاد تفرقه و دسته دسته کردن مردم استفاده می‌کند همانطور که فرعون چنین می‌کرد: «إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا» فرعون در زمین برتری جویی کرد، و اهل آن را به گروه‌های مختلفی تقسیم نمود. (حجه الاسلام و المسلمین قرائتی)

• حضور در انتخابات از منظر قرآن

۱. حضور در انتخابات، تعاون در نیکی

از منظر قرآنی، آنچه حلقه‌ی مؤمنانه و متدینانه‌ی صالحین را از فاسقین متمایز می‌کند، تعاون بر نیکی و برّ و نیز فاصله گرفتن از تعاون بر اثم و همیاری با دشمنان است؛ از همین روست که می‌فرماید: «وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ» (مائده: ۲) و در انجام نیکی‌ها و دوری از ناپاکی‌ها یکدیگر را یاری دهید و هرگز در گناه و ستم، به هم یاری نرسانید و از خداوند پروا کنید که همانا سختگیر است.»

ناگفته پیداست از آنجا که حضور در انتخابات به معنای تقویت نظام برخوردار است از خون هزاران شهید است، تعاون بر تقوا و برّ است و حضور نیافتن در انتخابات، به معنای پاسخ دادن به خواست دشمنان نظام جمهوری اسلامی و مصداق تعاون بر اثم و همسوس شدن با دشمنان؛ بنابراین قطعاً کسانی که دل در گرو نظام جمهوری اسلامی دارند و متعبد به قرآنند، حاضر نمیشوند از حضور در انتخابات کوتاهی کنند.

۲. حضور در انتخابات، مصداق عمل صالح

لازمه‌ی باور مؤمنانه، داشتن رفتار و عمل مؤمنانه است و داشتن عمل و رفتار مؤمنانه، حضور جدی و شایسته در انجام عمل صالح است؛ چراکه این، پیام و درس قرآنی است: «فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا» (کهف: ۱۱۰). پس هر که به دیدار پروردگارش (در قیامت و به دریافت الطاف او) امید و ایمان دارد، کاری شایسته انجام دهد و هیچ کس را در عبادت پروردگارش شریک نسازد.»

یکی از رفتارهای شایسته مؤمنانه، بدون شک که مصداقی از تعاون در برّ و نیکی نیز به شمار می‌رود، حضور در انتخابات است. این کار، موجب تقویت نظام جمهوری اسلامی و یأس مستکبرین جهان و در رأس همه آمریکا خواهد بود. با تأمل در آیهی مبارکه، به آسانی می‌توان به این نتیجه رسید که حضور در انتخابات به معنای پیوستن به حلقه‌ی مؤمنانه و تعاون و همیاری بر تقوا و برّ است. شرکت نکردن و حضور نیافتن در این امر نیز، به معنای تعاون بر اثم و راضی شدن به ستم مستکبرین است؛ از همین رو رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: انتخابات، سرمایه‌گذاری عظیم ملت ایران است؛ مثل اینکه شما سرمایه‌ی سنگین و عظیمی را در بانک می‌گذارید، بانک با آن کار می‌کند و شما از سودش استفاده می‌کنید. ملت ایران سرمایه‌گذاری عظیمی می‌کند، سپرده‌گذاری بزرگی انجام می‌دهد و سود آن را می‌برد.

آرای یکایک شما مردم، سهمی است از همان سرمایه‌گذاری و سپرده‌گذاری. هر رأیی که شما در صندوق می‌اندازید، مثل این است که دارید بخشی از پول آن سپرده را تأمین می‌کنید. یک رأی هم اهمیت دارد. هرچه انتخابات پرشورتر باشد، عظمت ملت ایران بیشتر در چشم مخالفان و دشمنانش دیده خواهد شد، برای ملت ایران حرمت بیشتری خواهند گذاشت و دوستان شما هم در دنیا خوشحال می‌شوند (بیانات مقام معظم رهبری علیه السلام، ۱۳۸۸/۰۱/۰۱)

۳. حضور در انتخابات، مبارزه با سلطه دشمنان

از الفبای فرهنگ و باور قرآنی، این است که کفار تحت هیچ عنوانی حق ندارند بر مؤمنین استیلا پیدا کنند و آنها را تحت سلطه قرار دهند؛ از همین رو قرآن کریم به عنوان یک ضابطه و اصل می‌فرماید: «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (نساء: ۱۴۱) و خداوند هرگز کافران را بر مؤمنان تسلطی نداده است.

امام علی علیه السلام نیز می‌فرمایند: «اتَّقُوا اللَّهَ فِي عِبَادِهِ وَبِلَادِهِ فَإِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّىٰ عَنِ الْبِقَاعِ وَالْبَهَائِمِ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَلا تَعْصُوهُ» (محمد دشتی؛ ترجمه‌ی نهج‌البلاغه؛ خ ۱۶۶) از خدا نسبت به بندگان و شهرهایش پروا کنید که دارای مسؤولیت هستید. حتی نسبت به زمینها و حیوانات و خداوند را اطاعت کنید و از نافرمانی او پرهیزید.

شرکت نکردن در انتخابات، حضور نیافتن پای صندوق رأی و شانه خالی کردن از این تکلیف، قطعاً به معنای زمینسازی سلطهی کفار و مستکبرین خواهد بود. امتی که پیام قرآنی (سلطه ناپذیری) را دریافته و با نفس مسیحایی رهبر عارف و سالکی چون امام خمینی؛ و خلف صالحش رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت الله خامنه‌ای علیه السلام رشد معنوی و سیاسی یافته، هرگز چنین خطایی نمیکند که پس از چهل سال مبارزه با سلطه طلبان، با حضور نیافتن در انتخابات راه سلطهی کفار را فراهم نماید.

۴. حضور در انتخابات، زمینسازی برای نصرت خدا

هرچند ممکن است با محاسبات مادی و ظاهری دشمنان از نظر «عده»، یعنی تعداد نفرو جمعیت نظامی و «عده»، یعنی تسلیحات برتری داشته باشند، امروز جمهوری اسلامی به صورت معجزه‌آسایی در اوج اقتدار نظامی قرار دارد و همین موجب وحشت استکبار جهانی شده است. اگر هم در جهاتی آسیب‌پذیر باشد، آنچه در محاسبات دشمنان قرار نمیگیرد امدادهای غیبی و نصرت حق تعالی است؛ از همین رو قرآن کریم خطاب به سپاه اسلام و همهی کسانی که دنبال نصرت رساندن حق‌اند، وعده داده و می‌فرماید: **«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ»** (محمد: ۷) ای کسانی که ایمان آوردید، اگر خدا را یاری کنید، شما را یاری می‌کند و گام‌هایتان را استوار می‌سازد. بیتردید

شرکت در انتخابات، به معنای نصرت و یاری رساندن به جبهه‌ی حق و مستضعفین است. اگر چنین نصرت خالصان‌های انجام گیرد، نباید شک کرد که نصرت الهی نصیب امت اسلامی خواهد شد.

۵. حضور در انتخابات، مصداق تغییر در سرنوشت

انتخاب رئیس قوه‌ی مجریه، به معنای مسلط ساختن وی بر سرنوشت کشور در حوزه‌ی مدیریتی، سیاسی و فرهنگی است و این سرنوشت، با رأی مستقیم مردم رقم می‌خورد. حال که این چنین است، نباید اجازه بدهیم هرکسی سرنوشت کشور را برعهده گیرد. باید با حضور اکثریت و انتخاب اصلح، سرنوشت سیاسی، اقتصادی، نظامی و فرهنگی، به شایسته‌ترین فرد محول شود؛ چراکه این پیام قرآنی است: **«إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءَ فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ»** (رعد: ۱۱). همانا خداوند حال قومی را تغییر نمی‌دهد تا آنکه آنان حال خود را تغییر دهند و هرگاه خداوند برای قومی آسیبی بخواهد، پس هیچ برگشتی برای آن نیست و در برابر او، هیچ دوست و کارساز و حمایت‌کننده‌ای برای آنان نیست.

۶. حضور در انتخابات، مصداق شکر نعمت

بدون شک نظام جمهوری اسلامی، نعمتی است که به برکت رهبری فقیه بلندمرتبه، عارف و سالک، حضرت امام خمینی؛ در کشور ما استقرار پیدا کرده و سی سال پس از وی، همان راه با صلابت و قدرت بیشتر، توسط مقام معظم رهبری علیه السلام ادامه پیدا کرده است. براساس آموزهی وحیانی و قرآنی، کمترین وظیفه شکر این نعمت است. یکی از راههای شکر نعمت، حضور در انتخابات است که تأیید دیگری بر مشروعیت و مقبولیت نظام جمهوری اسلامی است؛ چراکه قرآن می‌فرماید: **«الَّذِينَ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلِالَّذِينَ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ»** (ابراهیم: ۷)

اگر شکرگزاری کنید، (نعمت خود را) بر شما خواهم افزود و اگر ناسپاسی کنید، مجازاتم شدید است.

۷. حضور در انتخابات، سپردن امانت به اهلش

از منظر قرآن، حکومت امانت الهی است و باید آن را به دست فردی سپرد که شایستگی عملیاتی کردن محتوایش (همان اوامر و نواهی الهی و اجرای عدالت) را داشته باشد؛ از همین رو می‌فرماید: **«إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ**

تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعاً بَصِيراً: (نساء: ۵۸).

همانا خداوند فرمانتان می‌دهد که امانتها را به صاحبانش بدهید و هرگاه میان مردم داوری کردید، به عدل حکم کنید. چه نیک است آنچه خداوند شما را بدان پند می‌دهد. بی‌گمان خداوند شنوای بیناست.

حضور امت اسلامی در پای صندوق انتخابات و انتخاب شخص شایسته، به معنای سپردن حکومت و امانت به اصلح است که وظیفه‌ی شرعی و تکلیف دینی است و آیه‌ی مبارکه برعهده‌ی همه گذاشته است. کسی که تعهد دینی دارد، نمیتواند شانه از انجام این تکلیف خالی کند؛ از همین رو رهبر معظم انقلاب علیه السلام می‌فرمایند:

یقیناً ورودی‌های میدان سیاست باید کنترل شود. میدانِ اداره‌ی کشور و مدیریت کشور است؛ مگر شوخی است؟ یک کشور را می‌خواهند دست یک نفر بسپرنند؛ لذا باید ورودی‌های این میدان کنترل شود و معلوم گردد کسی که دارد می‌آید، کیست؛ اصلاً عرضه‌ی این کار را دارد یا ندارد؛ بعد، اعتقاد به این کار دارد یا ندارد؛ بعد، اصلاً می‌فهمد در کشور چه کار باید کرد یا نه. ملاک‌هایی وجود دارد. باید کسانی باشند که این ملاک‌ها را ببینند و بسنجند. قانون اساسی این را پیش‌بینی کرده است. شما معیارها را می‌دانید. خوشبختانه کشور ما کشور جوانی است؛ لذا چهره‌ی جوان کشور اقتضا می‌کند، نشاطی خوب و قوی و جوانانه در

کل دستگاه اجرایی وجود داشته باشد. نگاه کنید و ببینید واقعاً چه کسی طرفدار انقلاب، طرفدار دین، طرفدار عدالت و طرفدار عدم تبعیض بین فقیر و غنی است؛ چه کسی کفایت و دنبال‌گیری و نشاط لازم را دارد؛ چنین کسی را پیدا کنید. (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با دانشجویان بسیجی، ۱۳۸۴/۳/۵) (جمع‌آوری کننده: حجت‌الاسلام والمسلمین میرتقی قادری)

• پاسخ به سوالات انتخاباتی از منظر قرآن کریم

۱- چرا رای بدهیم؟

جواب: «إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ» (رعد - ۱۱)

خدا سرنوشت قومی را تغییر نمی‌دهد مگر زمانی که خودشان تصمیم بگیرند که سرنوشتشان را تغییر دهند.

۲- من وقتی نمی‌دانم به چه کسی رای بدهم باید چکار کنم؟

جواب: «فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ» (نحل - ۴۳) از اهلیش پرسید

۳- اگر پرسیدم و دیدم هر کسی از پیش خودش اخباری می‌دهد و تحلیلی میکند آن وقت چه کنم؟

جواب: نگاه کن به شخصی که خبر میدهد که؟! آیا عادل است یا فاسق!؟

قرآن می‌فرماید:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ (حجرات - ۶)

ای اهل ایمان! اگر فاسقی خبری برایتان آورد، خبرش را بررسی و تحقیق کنید تا مبادا از روی ناآگاهی، گروهی را آسیب و گزند رسانید و بر کرده خود پشیمان شوید.

۴- اگر در جامعه موقع تبلیغات موجی ایجاد شد چه کنیم؟

جواب: «وَلَا تَتَّبِعَنَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ» (یونس - ۸۹) راه کسانی را که علم ندارند پیروی نکن.

۵- چگونه افراد را تشخیص دهیم؟

جواب: به دنبال کسانی که از چاپلوسی و تعریف و تمجید لذت می‌برند نروید.

قرآن می‌فرماید: «يُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا» (آل عمران - ۱۸۸)

دوست دارند به خاطر کارهایی که در حیطه وظایف آنها بوده و انجام نداده‌اند مورد

ستایش قرار گیرند

۶- به چه کسی رای بدهیم؟

«أَعَزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ» (مائده - ۵۴)

جواب: به کسی رای بدهیم که آنان نسبت به مؤمنان نرم و فروتن و در برابر کافران سرسخت و قاطعند، در راه خدا جهاد می‌کنند و از ملامت هیچ ملامت‌کننده‌ای نمی‌هراسند.

مقام معظم رهبری

انتخابات نماد حرکت اسلامی در کشور ماست. انتخابات، هدیه‌ی
اسلام به ملت ماست. امام بزرگوار ما حکومت اسلامی به روش
انتخاباتی را به ما یاد داد.

۱۳۸۳/۰۳/۱۴

The image features a central photograph of a hand in a suit sleeve placing a ballot with the Iranian flag into a white ballot box with a purple lid. The box is secured with yellow straps. The background is a vibrant blue with a large, intricate white floral mandala pattern. Scattered around the mandala are several white fingerprint prints. A thick yellow dashed line forms a circle around the central scene. At the bottom, there is a white rectangular box containing Persian text, and below that, the Persian phrase 'میزان رای ملت است' is written in a stylized blue font, flanked by two golden decorative motifs.

احکام شرعی
انتخابات

میزان رای ملت است

• شرکت در انتخابات از نظر مراجع

آیة الله العظمی امام خمینی رحمۃ الله علیه:

همه ما؛ زن و مرد؛ هر مکلف؛ همان طور که باید نماز بخواند؛ همان طور باید سرنوشت خودش را تعیین کند. چه بسا که در برخی مقاطع حضور نیافتن در انتخابات یا مسامحه در آن، گناهی باشد که در رأس گناهان کبیره است، پس علاج واقعه را قبل از وقوع باید کرد و الا کار از دست همه خارج خواهد شد. این وظیفه ای است شرعی و ملی و انسانی، که همه باید به آن عمل کنیم و همه ما باید در انتخابات شرکت کنیم^۱.

آیة الله العظمی امام خامنه ای (مدظله):

شرکت در انتخابات جمهوری اسلامی ایران واجب عینی است... و اگر رأی سفید دادن موجب تضعیف نظام اسلامی باشد، حرام است. حضور در عرصه های ملی، مذهبی و اسلامی برهمگان یک فریضه و واجب الهی است^۲.

۱. از سایت رسمی احکام جامع.

۲. همان

آیه‌الله العظمی سبحانی (مدظله):

امیدوارم مردم ایران... در انتخابات شرکت و بدون توجه به هیاهوها، دقت کنند و افراد واجد شرایط و کسانی را که به هیچ شکل از اسلام و قانون تجاوز نمی‌کنند، برگزینند.^۱

آیه‌الله العظمی نوری همدانی (مدظله):

مشارکت در انتخابات همانند نماز و روزه واجب است چون مربوط به عظمت نظام اسلامی است. با توجه به اوضاع روز در تمام عرصه های اجتماع اسلامی حضور یافتن علامت رشد سیاسی است که امروز لازم است.^۲

آیه‌الله العظمی جوادی آملی (مدظله):

همه مردم باید در انتخابات شرکت کنند و افرادی را به مجلس خبرگان رهبری و مجلس شورای اسلامی بفرستند که از هر لحاظ پاک باشند و بتوانند پرچم این انقلاب را به دست صاحب اصلی اش برسانند.^۳

۱. همان

۲. همان

۳. همان

آیه الله العظمی مکارم شیرازی (مدظله):

شرکت در انتخابات شرعا و اخلاقا لازم است... شرکت مردم در انتخابات میزان علاقه مندی آنها را به نظام و کشور نشان خواهد داد. ترك شرکت در انتخابات، بدون عذر شرعی جایز نیست.^۱

آیه الله العظمی علوی گرگانی (مدظله):

همانطور که رأی دادن، وظیفه ملی و دینی است، انتخاب افراد مومن و متقی و دلسوز برای اسلام و کشور وظیفه ای بس بزرگتر است.^۲

آیه الله العظمی سیستانی (مدظله):

شرکت در انتخابات واجب شرعی و عدم شرکت در آن امری نابخشودنی است. اگر کسی نتواند نماز بخواند یا روزه بگیرد میتواند قضای آن را ادا کند اما شرکت نکردن در انتخابات امری است که قضای آن ادا نمی شود.^۳

۱. همان

۲. همان

۳. همان

آیه الله العظمی صافی (مدظله):

باید برای حفظ دین و انقلاب در انتخابات شرکت و بدین وسیله هر چه بیشتر به ساحت دین و حجت بن الحسن (عج) خدمت کرد. همه صحنه‌هایی که مردم حضور دارند، برای آن است که می‌خواهند دین را نگه دارند و در برابر دشمنان اسلام صف آرایی کنند و اجتماعی با این شکوه و عظمت، با انگیزه‌ای جز حفظ دین فراهم نمی‌شود.^۱

آیت الله العظمی شبیری زنجانی (مدظله):

(در جواب استفتائی که از حکم شرکت در انتخابات از معظم له سوال شده بود فرمودند): موارد مختلف است. در جایی که حیات مذهب حق متوقف بر شرکت باشد یا عدم شرکت موجب مفساد عظیم تر در مجتمع گردد شرکت کردن لازم است.^۲

آیت الله العظمی وحید خراسانی (مدظله):

به طور کلی، تضعیف نظام جمهوری اسلامی ایران حرام است (و هرکاری که انجام آن باعث تضعیف نظام شود، لازم است ترک شود و هر کاری که ترک آن باعث تضعیف نظام

۱. همان

۲. همان

شود، لازم است انجام داده شود.^۱

آیه الله العظمی فاضل لنکرانی رحمته الله علیه به نقل از فرزند بزرگوارش آیه الله زاده حاج آقا جواد: شرکت در انتخابات یک واجب شرعی، و گامی بزرگ در راه خدمت به اسلام و یک عبادت بزرگ است.

در پاسخ به سوالی مبنی بر این که اگر شوهری همسر خود را از شرکت در انتخابات و خروج از منزل برای این کار منع کند، آیا زن می تواند بدون اذن او از منزل خارج شده و در انتخابات شرکت کند؟ می فرمایند: در واجب عینی، اذن شوهر به هیچ وجه دخالت ندارد.^۲

آیه الله العظمی بهجت رحمته الله علیه به نقل از فرزند بزرگوارش آیه الله زاده حاج آقا علی:

شرکت نکردن در انتخابات حرام است - کسانی که در انتخاب متحیرند، ببینند کدامیک، با ولایت علی علیه السلام موافق با موافق تر است.^۳

۱. همان

۲. همان

۳. از سایت رسمی احکام جامع.

• استفتائاتی از مقام معظم رهبری در مورد انتخابات

۱. آیا شرکت در انتخابات جمهوری اسلامی ایران شرعاً واجب و عدم شرکت حرام است؟
پاسخ: شرکت در انتخابات نظام جمهوری اسلامی برای افراد واجد شرایط، یک وظیفه‌ی شرعی، اسلامی و الهی است.

۲. آیا شرکت در انتخابات جمهوری اسلامی ایران واجب عینی است یا کفایی؟
پاسخ: واجب عینی است.

۳. با توجه به نزدیکی زمان انتخابات آیا دعوت بسیج از کاندیداها برای تبیین مواضع خود در مسجد اشکال دارد؟

پاسخ: باید بر طبق قوانین و مقررات نظام اسلامی عمل شود.

۴. شخصی توانایی انجام مسئولیت را در خود می‌بیند، آیا خود را در معرض مسئولیت قرار دادن و ثبت نام در انتخابات براو واجب است؟

پاسخ: بر کسانی که حقیقتاً خود را دارای شرایط برای خدمتگزاری به نظام اسلامی می‌دانند، واجب کفایی است.

۵. عمل به تکلیف مقدم است یا رسیدن به نتیجه؟ چگونه می‌توان هم به تکلیف عمل کرد و هم به دنبال نتیجه‌ی مطلوب بود؟

پاسخ: تکلیف‌گرایی منافاتی با دنبال نتیجه‌ی قانونی و شرعی بودن ندارد هر چند در انجام تکلیف، تحقق نتیجه نیز مورد توجه است.

۶. در ایام انتخابات جهت شناخت کاندیدای مناسب، می‌بایست نواقص و عیوب و امتیازات آن‌ها را در گذشته و حال تفحص کرد تا فرد لایق را پیدا نمود؛ آیا صحبت کردن پشت سر کاندیداها برای انتخاب فرد اصلح، جایز است؟ ملاک چیست؟
پاسخ: در امور مربوط به انتخابات در حد مشاوره، اشکال ندارد.

۷. وظیفه‌ی روحانیون و خواص در قبال شناساندن فرد اصلح چیست؟ آیا از لحاظ شرعی تکلیفی بر عهده‌ی آن‌ها می‌باشد؟

پاسخ: همگان به‌ویژه خواص و علما وظیفه دارند با حداکثر دقت افراد اصلح را با حجت شرعی شناسایی کرده و به مردم معرفی کنند و مردم را در انتخاب درست یاری دهند. عدم دخالت خطرناک است؛ دخالت بدون بصیرت و حجت هم خطرناک است.

۸. به نظر معظم له معیارهای نامزد اصلح چه مواردی است؟

پاسخ: با وجود شرایط قانونی، اهم معیارهای اصلح به شرح زیر است:

- تدین

- تعهد و خوش نامی

- وفاداری به انقلاب و ایستادگی در راه آن

- عزم و اراده و نفوذناپذیری در مقابل دشمن و افراد ناصالح

- دارای برنامه و کفایت لازم

- مرعوب نشدن در مقابل دشمنان

- ساده زیستی و دوری خود و بستگان از اشرافیگری

- مردمی و آشنا به درد مردم، خدمتگزاری

- اعتقاد واقعی به راه امام راحل رحمته الله علیه

- تقید به مسائل اخلاقی، نظیر: پرهیز از معامله گری، رشوه و توصیه پذیری، توجه به منافع

طبقات برخوردار جامعه

- تثبیت مواضع عزت آفرین، صحیح، عاقلانه و حکیمانه ی انقلاب و نظام

- پرهیز از اسراف یا هزینه از بیت المال یا اموال شبهه ناک در تبلیغات و غیر آن

- پرهیز از طرح اموری که در اختیار آن‌ها نیست

- شناخت اولویت‌ها و فوریت‌های نظام و مردم و پرداختن به آن‌ها

۹. اگر اصلح را نشاناسیم وظیفه چیست؟ از طرفی اگر تحقیق کنیم و به شخص اصلح نرسیم می‌توانیم در انتخابات شرکت نکنیم؟

پاسخ: در تشخیص فرد اصلح می‌توانید از کسانی که به لحاظ دین تعهد و بصیرت مورد اعتمادند، کمک بگیرید و در هر صورت شرکت در انتخابات نظام جمهوری اسلامی برای افراد واجد شرایط، یک وظیفه‌ی شرعی است.

۱۰. حکم رأی دادن سفید و بی‌نام چیست؟ در صورت عدم شناخت و تحقیق، یا تحقیق کافی و عدم وصول به نتیجه و تحیر در انتخاب اصلح چطور؟

پاسخ: در هر صورت اگر رأی سفید دادن موجب تضعیف نظام اسلامی باشد، حرام است.

۱۱. در دوره‌های اخیر که رأی دادن به یک لیست خاص که از طرف احزاب و گروه‌های سیاسی داده می‌شود و توسط افراد مشهور و غیرمتخصص تشویق و تبلیغ می‌شود، آیا رأی دادن به این لیست‌ها بدون تحقیق در مورد افراد آن جایز است؟ و اگر این لیست یا برخی از افراد آن در انتخابات رأی آورند و صلاحیت منصب را نداشته باشند، ما در پیشگاه خدای متعال مسئول خواهیم بود؟

پاسخ: به فهرست و افرادی رأی دهید که معرفی‌کنندگان آن‌ها افرادی متعهد، مؤمن، بصیر و انقلابی و قابل اعتماد باشند مگر آنکه حجت شرعی برخلاف داشته باشید.

۱۲. خرید و فروش آراء در انتخابات چه حکمی دارد؟

پاسخ: جایز نیست.

۱۳. آیا استفاده از بیت‌المال جهت تبلیغات انتخابات اشکال دارد؟

پاسخ: استفاده از اموال بیت‌المال بدون مجوز شرعی و قانونی جایز نیست و موجب ضمان است.

۱۴. آیا پذیرش رأی مردم و التزام به آن برای نامزدهایی که در انتخابات حائز اکثریت آرا نشدند لازم است؟ آیا بر سایر نامزدها جایز است که دست به انتقاد و اعتراض در حیثه‌ی قانونی یا غیرقانونی بزنند؟

پاسخ: رعایت قانون و تمکین در برابر آن بر همگان لازم است. اصل اعتراض از راه قانونی و با مراعات مقررات و ضوابط ایرادی ندارد.

۱۵. در صورتی که به شخصی رأی داده شود و بعداً ایشان آن‌طور که باید به احکام اسلامی عمل نکنند و موجب نارضایتی گردد، آیا فرد رأی‌دهنده در محضر خداوند متعال مسئول خواهد بود یا خیر؟

پاسخ: اگر بر طبق موازین شرعی عمل کرده است، مسئول نخواهد بود.

۱۶. حکم شرکت یا عدم شرکت در انتخابات سایر کشورها چیست؟ آیا در این حکم فرقی بین کشور اسلامی و غیر اسلامی و انتخابات رسمی کشوری و انتخابات غیر رسمی کوچک وجود دارد یا خیر؟ اگر فرق دارد، حکم هر کدام چیست؟

پاسخ: به طور کلی شرکت در انتخاباتی که موجب جلوگیری از فساد و یا فساد بیشتر شده و یا شرکت نکردن موجب تضعیف اسلام و مسلمین شود، واجب است.

۱۷. آیا تخریب نامزدها جهت رأی آوردن فردی که به نظر هواداران اصلح است، جایز است؟

پاسخ: بیان ضوابط و شرایط و نقد برای روشن شدن اذهان مانعی ندارد ولی باید از هتک حرمت و تهمت و توهین اجتناب کرد.^۱

۱. از سایت دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیه الله العظمی خامنه‌ای

• سوالاتی در مورد انتخابات و نظر آیه الله مکارم شیرازی

۱- اگر فردی نتواند به کسی برای رأی دادن اعتماد کند

سؤال: آیا شرکت نکردن در انتخابات از نظر دینی اشکال دارد و اگر اینگونه است سفید انداختن رأی چگونه است؟

جواب: شرکت نکردن در انتخابات جایز نیست و اگر به شخص خاصی اعتماد نکردید می توانید رأی سفید بدهید.

۲- مبنای فقهی وجوب شرکت در انتخابات

سؤال: مبنای فقهی اینکه گفته اید رأی دادن وظیفه شرعی است، چیست؟

جواب: در جواب باید گفت آیا حفظ جان، مال، ناموس، دین و کشور واجب است؟ این از مسلمات است و باید اینها را حفظ کنیم و مقدمه واجب نیز واجب است.

۳- هزینه کردن خمس در مسایل سیاسی و انتخاباتی

سؤال: آیا این اجازه را داریم که خمس مال خود را در جهت منافع جریانات سیاسی خرج کنیم و در اختیار آنان بگذاریم؟

جواب: هزینه کردن خمس در مسایل سیاسی امثال تبلیغات انتخاباتی جایز نیست و این پول باید در اختیار مجتهد قرار گیرد تا صرفا صرف مسایل دینی، فرهنگی، حوزه های علمیه

و مساجد شود. و ساختن مسجد با صرف پول خمس نیز تنها در مناطق محروم که بانی ساخت مسجد وجود ندارد، جایز است.

۴- رأی دادن به دیگری با وجود اصلح برای دفع افسد

سؤال: اگر فرد اصلح در انتخابات احتمال رأی آوردنش کم باشد آیا می توان برای دفع فرد بدتر، به فرد بد رأی داد؟ آیا حجت شرعی خواهیم داشت در نزد خدا؟ (البته منظور از فرد بد، فردیست که اصلح نیست و شانس رقابت با فرد بدتر را دارد)

جواب: در صورتی که بدتر بسیار خطرناک باشد و بد این خطرات را ندارد و رأی نیاوردن اصلح تقریباً مورد اطمینان باشد آنچه نوشته اید مانعی ندارد.

۵- استفاده از وجوهات شرعیه جهت تامین هزینه تبلیغات انتخاباتی

سؤال: در برخی از سایت های اینترنتی نقل شده است که بعضی از آقایان جهت تامین هزینه تبلیغات انتخاباتی از وجوهات شرعیه استفاده می کنند لذا از آن مقام محترم استدعا دارد که نظر مبارک خویش را در این ارتباط اعلام فرمایید که آیا استفاده از وجوهات شرعیه جهت تامین هزینه های انتخاباتی جایز است یا خیر؟

جواب: این کار مطلقاً جایز نیست.

۶- حمایت معظم له از منتخب مردم

سؤال: آیا دیدار شما با برخی از کاندیداها و نامزدهای انتخاباتی (اعم از شوراها یا مجلس و غیر آن) نشان دهنده حمایت شما از آنهاست؟

جواب: ما بارها اعلام کرده ایم از منتخب مردم حمایت می کنیم ولی در مورد هیچ فرد خاصی نظر نداریم.

۷- پرده برداری از اشتباهات و فساد مالی و اخلاقی و فکری یک کاندیدا

سؤال: آیا می توان در ایام انتخابات پرده از مبانی غلط فکری ، اشتباهات و فساد سیاسی ، مالی و یا حتی اخلاقی یک کاندیدا برداشت تا مردم به او رأی ندهند؟

جواب: در صورتی که در مقام مشورت برای رأی دادن به آنها باشد اشکالی ندارد ولی باید صفات آنها را بیان کرد نه توهین و مذمت و تحقیر و یا خدای نکرده تهمت به آن زده شود.

۸- مسئولیت افراد در قبال خطاها و گناهایی که منتخبین آن ها انجام می دهند

سؤال: آیا این مبناى فقهی صحیح است که شرعاً خطاها و گناه هایی که رئیس جمهور منتخب اینجانب در آینده مرتکب خواهد شد و فسادهای مترتب بر آن به عهده ی من خواهد بود؟ آیا این مساله می تواند بهانه عدم شرکت در انتخابات باشد؟

جواب: اگر به قدر کافی درباره ی شخص منتخب تحقیق شود، مسئولیتی درباره ی اعمال آینده او نخواهید داشت.

۹- تخریب دیگران چه با نشر اکاذیب و توهین و چه بدون آن

سؤال: می‌خواستم بدانم حرکت تخریب گرایانه برای تبلیغ انتخابات نمایندگی مجلس بدون هیچ‌گونه توهین، افترا، نشر اکاذیب و ... جایز است یا خیر؟
جواب: تخریب دیگری نه در انتخابات و نه در غیر آن نه با نشر اکاذیب و اهانت و نه بدون آن جایز نیست.

۱۰- استفاده از امور مالی و امتیازات مختلف برای خریدن آراء

سؤال: شنیده می‌شود برخی از کاندیداهای انتخاباتی مجلس شورای اسلامی جهت پیروزی در میدان انتخابات به طرق زیر اقدام به خرید آراء می‌نمایند:
توزیع گوشی تلفن همراه و سیم کارت، پرداخت وجه نقد، توزیع غذای گرم، وعده امتیازات دولتی و غیر آن.

شایان ذکر است که این وضعیت به گونه‌ای است که به سمت انتخابات سرمایه‌داری پیش می‌رود، و در صورتی که این امر واقعیت داشته باشد، با مشکل مواجه خواهیم شد.
لذا از محضر مبارک حضرتعالی استدعا می‌شود به لحاظ روشن شدن عموم، فتوای مورد نظر را به صورت شفاف و روشن مرقوم فرمایند.

جواب: انتخابات اسلامی با انتخابات غربی مادی بسیار متفاوت است، استفاده از امور مالی و امتیازات مختلف برای خریدن آراء در انتخابات اسلامی مطلقاً جایز نیست و باید جداً از آن پرهیز کرد و کسانی که از این گونه طرق کسب آراء کنند، مشروعیت آنها زیر سؤال است، و رأی دهنده‌گانی که با این امور به افرادی رأی می دهند که صلاحیت ندارند نیز از نظر شرعی مرتکب خلاف شرع شده اند. اصولاً توسل به این امور دلیل بر عدم صلاحیت است. برادران و خواهران عزیز مراقب باشند سرنوشت نظام و کشورشان را با هیچ چیز مبادله نکنند و حتی در تبلیغات انتخاباتی خود از روش های غربی استفاده نکنند.

۱۱- مشارکت زنان در پست های سیاسی

سؤال: لطفاً نظرتان را راجع به مشارکت سیاسی زنان در کسب قدرت یعنی گرفتن پست های وزارت و ریاست جمهوری در جمهوری اسلامی ایران از نظر شرعی بیان کنید .
جواب: قانون اساسی ما که به امضای گروهی از مجتهدین رسیده و امام راحل نیز آن را امضا نموده منعی از آنها نکرده مگر در موارد بسیار محدود.

۱۲- کاندیدا شدن روحانیون برای نمایندگی

سؤال: نظر شما در مورد کاندیدا شدن روحانیونی که قدرت راه یافتن به مجالس قانونگذاری را دارند و توسط مردم انتخاب می شوند چیست؟ در صورتی که اگر این روحانیون شرکت

نکنند اشخاصی غیر متعهد به این مجالس راه پیدا می کنند و احکام غیراسلامی را تصویب می کنند.

جواب: ظاهر این است که شرکت آن روحانیون و افراد متعهد دیگر با شرایطی که گفتید واجب است.

۱۳ - عدم اعتماد به شخص خاص در انتخابات

سؤال: اگر تا زمان انتخابات هیچ شخص خاصی را برای رای به او پیدا نکنیم تکلیف چیست؟ آیا با رای سفید تکلیف از ما ساقط می گردد؟

جواب: در فرض سوال، رای سفید بدهید.

۱۴ - بیان نکات منفی کاندیداتورها در جمع

سؤال: انتقاد از کاندیداتورها و بیان نکات منفی آنها در جمع یا بین دو نفر چه حکمی دارد؟

جواب: در صورتی که در مقام مشورت برای رأی دادن به آنها باشد اشکال ندارد، ولی باید صفات آنها را بیان کرد نه توهین و مذمت و تحقیر و یا خدای نکرده تهمت به آنها زده شود.

۱۵- استفاده از بیت المال در تبلیغات انتخابات

سؤال: حکم جنابعالی در مورد کسانی که در انتخابات در راستای شناساندن خود به مردم از امکانات بیت المال استفاده کرده اند، چیست؟
جواب: بیت المال مصارف خاصی دارد، که باید در آن مصرف گردد.

۱۶- راه مناسب برای تحقیق در مورد کاندیداها

سؤال: انتخابات مجلس در پیش است. برای مثل منی که هیچ کس را نمی شناسد و راه و روش تحقیق هم بلد نیست چه راهی مناسب است تا انتخاب صحیح کند؟
جواب: شما می توانید از اشخاص آگاه و متدین و دلسوز کمک بگیرید و همچنین مطالعه سوابق ایشان می تواند به شما کمک کند.

۱۷- تخریب کاندیدای ریاست جمهوری

سؤال: حکم شرعی تخریب کاندیدای ریاست جمهوری که مورد تایید شورای نگهبان قرار گرفته، چیست؟
جواب: این کار جایز نیست.

۱۸ - حق رای غیر مسلمانان

سؤال: در بعضی از کشورهای اسلامی قانون جدیدی وضع شده است که طبق آن، غیر مسلمانان در انتخابات می توانند دو بار رأی دهند یعنی آنها هم می توانند با مسلمانان رأی بدهند و هم با غیرمسلمانان. طبق فقه جعفری آیا می شود به غیرمسلمانان چنین حقی داد؟
جواب: نباید غیرمسلمانان امتیازی بر مسلمین داشته باشند، مگر این که ضرورت‌هایی در کار باشد.

۱۹ - شرکت نکردن در انتخابات بدون عذر شرعی

سؤال: آیا شرکت نکردن در انتخابات معصیت و گناه است؟
جواب: آری، ترک آن بدون عذر شرعی جایز نیست.

۲۰ - مسئولیت افراد در قبال خطاها و گناهانی که منتخبین آن‌ها انجام می دهند

سؤال: آیا این مبنای فقهی صحیح است که شرعاً خطاها و گناه‌هایی که رئیس جمهور منتخب اینجانب در آینده مرتکب خواهد شد و فسادهای مترتب بر آن به عهده‌ی من خواهد بود؟ آیا این مساله می تواند بهانه عدم شرکت در انتخابات باشد؟
جواب: اگر به قدر کافی درباره‌ی شخص منتخب تحقیق شود، مسئولیتی درباره‌ی اعمال آینده او نخواهید داشت.

۲۱ - مسئولیت رأی دهندگان نسبت به اعمال رئیس جمهور

سؤال: آیا کسی که به هر رئیس جمهوری رأی داده الان در تمام اعمالش با او شریک است؟ (یعنی در ثواب و گناه او شریک می باشد؟)

جواب: اگر پس از تحقیق همه جانبه و مشورت با اهل اطلاع به فرد مومن و متعهد و اصلح رأی بدهید مسئولیتی در قبال اعمال بد او ندارید، ولی امر به معروف و نهی از منکر را فراموش نکنید.

۲۲ - عدم اعتماد به شخص خاص در انتخابات

سؤال: اگر تا زمان انتخابات هیچ شخص خاصی را برای رأی به او پیدا نکنیم تکلیف چیست؟ آیا با رأی سفید تکلیف از ما ساقط می گردد؟

جواب: در فرض سوال، رأی سفید بدهید.

مرکز پژوهش‌های عالی‌مخبران

معاونت فرهنگی تبلیغی

اداره مطالعات سیاسی